Interviu cu prof. univ. dr. Mihail Voicu, membru corespondent al Academiei Române, Filiala Iași

Copiii noștri s-au născut fără să fie întrebați dacă vor să vină pe lumea asta

Sistemul nostru oarecum centralist de conducere nu favorizează unificarea. | **PAGINILE 8-9**

www.opiniastudenteasca.ro /opiniaveche telefon: (0746) 230 032 e-mail:redactia@opiniastudenteasca.ro

REPORTAJ INFORMARE ATITUDINE

opinia studențească

FONDAT 1974

● Anul XLII ● 9 -15 decembrie 2013 ● IAȘI ● Nr. 471 ● GRATUIT ● 5000 de exemplare ● apare lunea

Universitatea de Medicină din Iași a sărbătorit 134 de ani de la înființare

Actorul Horațiu Mălăele a susținut un spectacol la Teatrul Național.

Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa" din Iași (UMF) a aniversat săptămîna trecută 134 de ani de cînd s-au ținut primele cursuri de medicină legală. Cu această ocazie, instituția de învățămînt superior a organizat pe 5 și 6 decembrie o serie de evenimente culturale. Zece cadre didactice au primit titlul de Professor Emeritus și alte două au fost distinse cu premii de excelență. De asemenea, cu ocazia Zilelor UMF, ligile studențești au organizat pe 4 și 5 decembrie o nouă ediție a Zilei Porților Deschise, congrese și competiții sportive. Cu același prilej, actorul Horațiu Mălăele a susținut o reprezentație la Teatrul Național din Iași. | *detalii în* **PAGINA 3**

Ligile studențești de la universitate au organizat Zilele Porților Deschise pentru elevi.

LUMEA PE JAR

Ce ascunde partea întunecată a Internetului

● Deepnet-ul nu-i doar locul de unde poți să-ți cumperi cîteva kilograme de marijuana sau un AK 47, ci și locul în care poți să înveți lucruri pe care nu le găsești prin Google. |**PAGINA 4**

1001 CHIPURI

Vraci pentru monștrii din metal

● cea mai mare mulțumire a unui mecanic nu sînt banii pe care îi primește la final, ci să vadă cum fiara roșie ca focul toarce la fel de furios ca în ziua în care s-a născut. | **PAGINA 7**

DE PE SCENA IAȘULUI

O babă comunistă joacă teatru

● reprezentația de la Ateneul Tătărași, regizată de Lucian Dan Teodorovici, după romanul lui Dan Lungu a fost în premieră națională. | **PAGINA 12**

HONORIS FĂRĂ CAUSA

ANELIS plus, conexiunea românească la bazele de date internaționale

● accesul la resursele eletronice se poate face și de pe calculatoarele instituțiilor și de pe dispozitivele mobile. | **PAGINA 5**

CAP ÎN CAP

De la Nistru la Carpați vorbim aceeași limbă

Joi, reprezentanții Curții Constituționale din Republica Moldova au hotărît că limba oficială a statului este româna, și nu moldoveneasca, după cum a fost stipulat în Constituția din 1994. | **PAGINA 13**

EDITORIAL

Cuvînt împreună despre rostirea moldovenească

Numai ei au în rostire „l"-ul acela moale. Sintaxa aceea întoarsă pe dos cu dulceață și cuvintele potrivite anapoda, dar cu o sensibilitate aparte. Moldovenii de peste Prut vorbesc cea mai greșită limbă română – dacă pot spune așa –, dar și cea mai plină de miez. Un miez românesc, vechi, copt sub foc rusesc și răscumpărat mai apoi în încercarea de a-l face proaspăt, pufos. Ei cînd îți mulțumesc pentru ceva „îți întorc", dacă e să aprecieze că ceva e mai bun decît altceva, îți spun că e „calitativ", iar dacă e ok, zic că „se primește". În camerele lor oamenii nu intră, ci „pătrund", țările nu se unesc, ci se „împreunează". Nici nu merg cu autobuzul, ci cu „rutiera" și bogyguarzii sînt „străjeri". „Vina" pentru aceste potriveli nu o au ei, ci istoria care le-a luat vamă, odată cu identitatea română, și limba. După cum spune profesorul și lingvistul Stelian Dumistrăcel, acesta a fost un act de genocid. Orfanii acestui genocid sînt copiii care își caută originile deopotrivă în Rusia și-n România. A căror confuzie identitară se încurcă în accent și se află într-un echilibru instabil din pricina alternanței scrierii latine cu cea chirilică. Unii gîndesc în rusă și simt în română. La alții se întîmplă tocmai pe dos. Majoritatea însă au un grai metis, ei, acești copii din florile de peste Prut. Graiul moldovenesc cum i s-a spus.

Decizia Curții Constituționale din Republica Moldova prin care de joi, 5 decembrie, limba oficială a țării a devenit limba română este un gest simbolic, de răscumpărare nu doar unui adevăr științific (limba moldovenească nu putea fi în nici un caz o limbă în sine ci, cel mult un dialect), ci și a unei legitimități identitare. Putem să mergem cu gîndul mai departe, către acea unire la care mulți visează, conștient-utopic. Basarabia a parafat un acord cu Uniunea Europeană, și-a recăpătat limba, nu urmează decît să

Laura PĂULEȚ
director
laura.paulet@gmail.com

treacă sprințar podul de flori fără ca el să se rupă. Visul e frumos ca o poveste la care avem dreptul istoric să ne raportăm ca la o icoană sau ca la un ideal pe care nu avem voi să-l pierdem din ochi de drag. Însă realitatea e alta.

Realitatea e și ea teribil de frumoasă. N-am cunoscut studenți și profesori mai ambițioși decît moldovenii. Este ceva în spiritul lor care strigă adevărata dorință de-a face o diferență în lume. Îi vezi cum se sforțează să-și înduplece graiul ca să ne facă nouă – moldovenilor de cealaltă pare a Prutului – pe plac. Înghit în sec cînd se rîde de accentul lor, cînd li se reproșează greșelile de limbă și fac tot ce le stă în putință să se lepede de el. Le spunem că nici noi nu sîntem scutiți de ironiile ardelenilor sau oltenilor – și nici ei de ale noastre, însă nu îi consolează. Pînă la urmă, ajung să vorbească mai corect ca mulți dintre noi. Să realizeze mai mult, fiindcă ambiția lor e rumenită la niște cuptoare puternice. Trăind împreună ca moldovenii ajungem să înțelegem multe. Doar de ce ies așa dulci vorbele lor, noi n-o să fim nicicînd în stare să înțelegem pînă la capăt. ■

Opinia studențească
Numărul 471 | 9 - 15 decembrie 2013

Asociația Studenților Francofoni a organizat trei concerte de colinde.

Asociațiile studențești se întrec în activități caritabile

Evenimentele se desfășoară de la începutul lunii.

de Mădălina OLARIU | madalina.olariu@yahoo.com

În luna decembrie, asociațiile și ligile studențești de la universitățile ieșene organizează diverse evenimente cu scop caritabil pentru ajutorarea copiilor din centre de plasament sau a celor nevoiași.

Pentru a zecea oară, voluntarii din Asociația Studenților Informaticieni Ieșeni (ASII) și Liga Studenților de la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară (USAMV) Iași vor organiza pe 12 decembrie, Balul de Caritate „Crăciun din Inimă de Student." În cadrul evenimentului care va avea loc începînd cu ora 18.00 în Aula Magna „Haralamb Vasiliu" de la USAMV se vor strînge fonduri pentru copiii de la Școala Gimnazială Mironeasa. Balul va cuprinde un recital de muzică folk și colinde. De asemenea, va avea loc și o licitație de produse *hand-made*, tablouri și alte obiecte decorative.

Tot în același scop, Asociația Studenților Francofoni (ASFI)a organizat în perioada 2-5 decembrie proiectul „Arată că-ți pasă" pentru 15 copii cu o situație materială precară. Prin intermediul acesteia, copiii au petrecut o zi cu studenții, au participat la diverse ateliere, au primit cadouri și au vizionat filme. „Banii au fost strînși prin organizarea a trei concerte de colinde, unde au participat diverse coruri. Ne bucurăm că oamenii au fost receptivi, atît cei care au acceptat să cînte colinde, cît și cei care au făcut donații de orice fel", a declarat Luciana Murărașu, președinte ASFI. Un concert caritabil organizează și Asociația Europeană a Studenților în Drept, pentru a strînge bani și jucării pentru copiii unei școli din mediul rural.

O altă manieră de a strînge fonduri este organizarea diferitelor petreceri, unde sînt amplasate urne pentru colectarea bunurilor și a banilor. De exemplu, Liga Studenților Electrotehniști (LSETH) de la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi" va organiza în holul facultății, pe 16 decembrie, o petrecere în cadrul căreia se vor cînta colinde și vor avea loc momente umoristice. „De aproape trei ani strîngem fonduri pentru o casă de copii din Nicolina și fie le dăm suma de bani, fie îi întrebăm ce anume le lipsește și facem tot posibilul să le cumpărăm. De exemplu, în anii anteriori le-am cumpărat robot de bucătărie, căni pentru toți copiii sau un televizor", a declarat Andrei Epure, președintele LSETH.

Evenimentele se desfășoară de la începutul lunii decembrie și vor continua pînă în preajma sărbătorilor de Crăciun, cînd ligile și asociațiile studențești vor vizita centrele de plasament sau pe copiii pentru care au fost strînse fondurile. ■

AM AUZIT CĂ...

Fără burse sub pom

După 1 decembrie, studenții bursieri de la Politehnică care își primesc banii prin conturi BCR au plîns cu lacrimi de crocodili. De ce? Pentru că departamentul IT al sucursalei BCR din Iași s-ar fi desființat iar cașcavalul lor, de-acum, se plimbă pînă la București și-napoi. Cît o să dureze aceste întîrzieri nu se știe, dar măcar CFR-ul are un concurent la competițiile de viteză.

Sania de pe șine

După un brad imens, Iașul ne va dărui de săptămîna aceasta și un tramvai de Crăciun, pictat de studenții de la Arte cu reni și spiriduși. Poate se vor îmbrăca și controlorii în Moși și elfi care să împartă amenzi. Așa, în spiritul Crăciunului.

Tichie de mărgăritar

Duminică, peste o mie de copii și oameni în toată firea s-au deghizat în spiriduși și s-au dus cu toții în Palas. Evenimentul a fost organizat de Primăria Municipiului Iași și a reușit să intre în Cartea Recordurilor. Cum precedentul a fost deținut de Marea Britanie avem și noi motiv să ne mîndrim că sîntem mai buni decît englezii la ceva. Încă un pic și-i întrecem la toate capitolele, mai ales la cel mai numeros dans sincron cu spiriduși, următorul obiectiv al edililor.

Rectorii au dezbătut criteriile de evaluare a universităților

Întîlnirea a avut loc la Universitatea „Transilvania" din Brașov.

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com

Între 6-8 decembrie a avut loc Adunarea Generală a Consiliului Național al Rectorilor, găzduită de Universitatea „Transilvania" din Brașov. Discuțiile principale au vizat crearea unei noi metodologii de ierarhizare a universităților în 2014, pe mărirea bugetului alocat pentru învățămîntul superior și propuneri din partea asociațiilor studențești pentru mărirea fondului de burse, în special pentru cele sociale. „ Conferința a avut o ordine stabilită legată de indicatori de calitate pentru evaluarea universităților și a programelor de studii", a declarat prof. univ. dr. Vasile Vîntu, rectorul Universitatății de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad" din Iași.

S-a adus în discuție și un nou model de clasificare, unul internațional, structurat pe mai multe criterii, precum numărul de locuri în cămine, bursele studențești sau profilul universității. „Dacă cineva dorește să vadă cîte locuri sînt în cămine sau cît de mari sînt bursele, se direcționează după criterii sociale sau pentru cei interesați de cercetare, după cele de cercetare. Adică să nu mai fie un top numeric, ci unul personalizat", a declarat președintele Alianței Naționale a Organizațiilor Studențești din România, Dragoș Mihai. Acesta a mai precizat că reprezentații studenților au prezentat consiliului și un posibil plan pentru creșterea burselor sociale, „mai exact ca în 2014 acestea să fie de 1575 de lei." De asemenea, membrii consiliului au adus în discuție și strategiile de dezvoltare universitară

Ultima întîlnire a consiliului a fost pe 10-12 octombrie la Suceava, cînd s-a discutat tot pe tema ierarhizării universităților, dar și despre Legea Educației. ■

Prof. univ. dr. Ioan Țenu (stînga) a fost prezent la gală.

Agronomia ieșeană, premiată pentru recrutarea liceenilor

de Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad" (USAMV) este singura instituție de învățămînt superior din Iași premiată la prima ediție a Galei EduManager, care a avut loc la începutul săptămînii trecute, la București.

USAMV a fost distinsă cu Premiul de Excelență pentru programul de promovare și recrutare a viitorilor studenți. „Activitatea noastră și eforturile pentru a promova universitatea în licee sînt recunoscute la nivel național. Rezultatul este că în ultimii trei ani, numărul de candidați la admitere a crescut de la 1300 la 1800", a declarat prof. univ. dr. Ioan Țenu, prorector responsabil cu activitatea educațională la USAMV, care a fost prezent la gală.

Pentru promovarea universității în rîndul elevilor au fost organizate activități prin care aceștia au putut vizita instituția sau prin care profesori au mers în licee. „O metodă de promovare este deplasarea cadrelor didactice în școlile din Moldova, prin care li se aduce la cunoștință viitorilor studenți oferta educațională a universității, cu condiții pentru studiu și cu integrarea pe piața muncii, deci cu aspecte privind procesul educațional și, în același timp, referitoare la ce îi așteaptă după terminarea studiilor. De asemenea, liceenii, în special cei din clasa a XII-a sînt invitați să viziteze universitatea", a completat prof. univ. dr. Ioan Țenu.

La festivitate au participat peste 160 de reprezentanți ai instituțiilor de învățămînt universitar și preuniversitar. Alături de aceștia, au fost prezenți și Remus Pricopie, ministrul Educației Naționale și Ecaterina Andronescu, fost ministru al Educației. Instituțiile cîștigătoare au putut fi votate pe site-ul www.edumanager.ro, timp de o lună. ■

ȘTIRI PE SCURT

Farmaciștii ieșeni, premiați la București

Societatea Studeților Farmaciști din Iași (SSFI) a cîștigat două premii la cea de-a doua ediții a Galei Farmaciștilor, care a avut loc pe 4 decembrie la Muzeul Național de Artă din București. Campania de informare antiTabac, care a primit 2301 de voturi, a fost premiată pentru „Cea mai reușită campanie de informare-domeniul de Sănătate Publică 2012-2013".

Premiul pentru secțiunea „Cea mai bună revistă din sfera farmaceutică, cu și despre studenți" a fost obținut tot de SSFI, cu 1235 de voturi acordate pentru *site*-ul organizației, dar și pentru publicația acesteia, revista Recipe.

Cîștigătorii galei au putut fi votați de public pe *site*-ul Galei Farmaciștilor, însă a existat și un juriu alcătuit din membri ai Colegiului Farmaciștilor din România care au participat la desemnarea cîștigătorilor.

Noutatea celei de-a doua ediții a fost introducerea unei noi secțiuni, Gala Juniorilor, prin care au fost premiate activitățile asociaților studențești nou înființate din țară. Pe lîngă acestea, au fost distinse și organizațiile non-guvernamentale farmaceutice, cuprinse în Gala Seniorilor.

Evenimentul a fost organizat de Colegiul Farmaciștilor din România. La gală au participat și Eugen Nicolăescu, ministrul Sănătății și Cristian Bușoi, președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate. (**P.A.**)

student@uaic.ro

Studenții Universității „Alexandru Ioan Cuza" (UAIC) își pot crea conturi de e-mail instituționale, care vor cuprinde numele acestora și domeniul Internet al universității. Acest serviciu este gratuit prin încheierea unei colaborări între Microsoft România și UAIC. Astfel, studenții primesc un cont sub forma prenume.nume@student.uaic.ro, cu un spațiu de stocare a datelor de 50 GB, o agendă de contacte și un serviciu de mesagerie instant. Pentru utilizarea serviciului, trebuie accesat site-ul https://idp-o365-.uaic.ro/idp/Authn/UserPassword. Pînă acum, conturile de e-mail instituționale erau disponibile doar cadrelor didactice și personalului universității. (**C.D.**)

Ligile studențești de la universitate au organizat Zilele Porților Deschise pentru elevi.

Universitatea de Medicină și Farmacie din Iași a sărbătorit 134 de ani de la înființare

Actorul Horațiu Mălăele a susținut un spectacol la Teatrul Național.

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com

Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa" din Iași (UMF) a aniversat săptămîna trecută 134 de ani de cînd s-au ținut primele cursuri de medicină legală. Cu această ocazie, instituția de învățămînt superior a organizat pe 5 și 6 decembrie o serie de evenimente culturale. Zece cadre didactice au primit titlul de Professor Emeritus și alte două au fost distinse cu premii de excelență. De asemenea, cu ocazia Zilelor UMF, ligile studențești au organizat pe 4 și 5 decembrie o nouă ediție a Zilei Porților Deschise, congrese și competiții sportive. La evenimente au participat poeții Emil Brumaru și Ion Mureșan, interpreții Maria Răducanu și Mircea Tiberian și actrița premiată la Cannes, Cosmina Stratan.

Festivitatea a fost deschisă în Aula Bibliotecii Central Universitare din Iași, joi, pe 5 decembrie de către prof. univ. dr. Vasile Astărăstoae, rectorul UMF. Acesta a reamintit de importanța aniversării unei universități, care „în orice comunitate reprezintă inima și creierul. Vedem zilnic cum ierarhiile se schimbă, dar importanța instituției rămîne aceeași, o știință ce formează nu numai minți creative, ci și cultură dacă este folosită așa cum trebuie". Acesta a mai menționat că una dintre aceste reîntoarceri este onorarea mentorilor și a discipolilor din mediul academic medical, care „și-au înmînat ștafeta mai departe". Astfel, în timpul manifestării intitulate „Medicii de ieri și azi" , profesorului univ. dr. Gabriel Ungureanu i-a fost decernat un premiu de excelență pentru activitatea întreprinsă pînă acum, iar prof. univ. dr. Carmen Vulpoiu a fost distinsă pentru activitatea din momentul actual.

A doua zi, pe 6 decembrie, zece profesori emeriți au fost premiați pentru activitatea didactică și pentru realizările din afara mediului universitar. În Sala Mare a Teatrului Național „Vasile Alecsandri" din Iași au fost distinși medicii prof. univ. dr. Costinescu Vasile Neculai, prof. univ. dr. Dumitru Buiuc, prof. univ. dr. Dan Moraru și prof. univ. dr. Mircea Covic. „Mă aflu, cred, pentru prima oară pe această scenă, dar pot spune cu sinceritate că mai multe emoții am avut cu primul meu pacient decît în fața dumneavoastră. Deși mi-aș dori să fiu confundat cu un tînăr practicant al artei medicale, eu și colegii mei primim cu bucurie această distincție", a precizat prof. univ. dr Vasile Dorneanu, care a fost urmat de profesorii doctori Ioan Dănilă, Eugen Carasevici, Octavian Ioan Baltag, Mihail Dan Datcu și Eugen Tîrcoveanu. Manifestările de Zilele UMF au fost încheiate cu un recital de flaut și chitară clasică susținut de Ioan Bogdan Ștefănescu și Bogdan Mihăilescu, iar actorul Horațiu Mălăele a susținut spectacolul „Sunt un orb".

> Zece cadre didactice au primit titlul de Professor Emeritus.

În perioada 4-6 decembrie a avut loc și o serie de lansări de cărți și expoziții de picturi, dar au fost organizate și Zilele Porților Deschise, de ligile studențești ale universității, precum Societatea Studenților Farmaciști și Societatea Studenților Medicinești. Astfel, marți, liceenii din zona Moldovei au vizitat sălile de curs și au participat la experimente în laboratoarele facultăților UMF, iar în Biblioteca UMF a fost organizat un Campionat local de Șah. În ziua următoare, pe 5 decembrie au avut loc un congres internațional și evenimente pentru doctoranzi și cei interesați de oportunități de cercetare.

UMF a fost fondată în 1879, ca Facultatea de Medicină. Abia în 1991 a devenit universitate și a preluat numele de „Grigore T. Popa", după medicul născut în 1892, reprezentant al Școlii de Anatomie Funcțională Iași și membru corespondent al Academiei Române. ■

Studenții de la TUIAȘI au cîștigat 8 din cele 40 de burse Roberto Rocca în valoare de 9600 lei

Din cei 40 de tineri români care au primit burse, opt sînt studenți la Politehnică.

de Iulian BÎRZOI| iulian.birzoi@gmail.com

Opt studenți ai Universității Tehnice „Gheorghe Asachi" (TU IAȘI) din Iași au primit din partea filialei din România a firmei Tenaris, TenarisSilcotub, bursa „Roberto Rocca", în valoare de 9600 de lei fiecare. Acestea au fost acordate în cadrul unui eveniment care a avut loc joi, 5 decembrie, la Zalău, unde au mai fost premiați încă 32 de studenți de la alte universități cu profil tehnic din Cluj Napoca, București și Ploiești. Beneficiarii burselor au fost aleși din sute de candidați pe baza rezultatelor academice și a CV-ului. Anual, la nivel mondial, sînt acordate peste 650 de burse tinerilor care studiază ingineria și științele aplicate, în 80 de universități.

„Ca în fiecare an, este o manifestare importantă pentru studenți, ei fiind supuși unui proces de selecție extrem de dur. Este o onoare să dobîndești o astfel de bursă «Roberto Rocca», iar noi sîntem bucuroși că studenții noștri le primesc" a declarat prof. univ. dr. ing. Neculai Seghedin, prorector responsabil cu activitatea didactică de la TUIAȘI. De asemenea, există și pentru viitorii doctoranzi o asemenea bursă, prin care aceștia pot studia timp de doi ani la o universitate aleasă de ei, din străinătate, avînd acoperite cheltuielile de școlarizare și cazare. Bursele de doctorat se acordă doar pentru domeniile Știința Materialelor și Ingineria Mecanică și Petrolieră, criteriile de acordare fiind diferite. „Aici, criteriile sînt mai rafinate. Adică, primează partea de cercetare și anumite realizări ale candidaților în domeniul în care urmează să se specializeze pe doctorat" a completat prof. univ. dr. ing. Neculai Seghedin.

Acest eveniment face parte din Programul Educațional Roberto Rocca. ■

Un nou titlu de Doctor Honoris Causa la „Arte"

Universitatea de Arte „George Enescu" din Iași (UAGE) decernează titlul de Doctor Honois Causa pentru activitatea de profesor, istoriograf și critic muzical maestrului Viorel Cosma. Festivitatea de decernare are loc astăzi, 9 decembrie, în Sala „Eduard Caudella" a Casei Balș, începînd cu ora 11.00.

Ceremonia va fi prezidată de prof. univ. dr. Atena Simionescu, rectorul UAGE. Prof. univ. dr. Laura Vasiliu, decanul Facultății de Interpretare, Compoziție și Studii Muzicale Teoretice, va da citire discursului de Laudatio. După încheierea festivității, Corul Național de Cameră „Madrigal" și interpreți ai Universității de Arte vor susține un moment artistic.

Maestrul Viorel Cosma, a fost distins de președintele țării, în luna iulie a acestui an, cu Ordinul Național „Steaua României", în grad de Cavaler. (**C.D.**)

Psihologia, în pagini de revistă

Asociația E-team Psychology a Facultății de Psihologie și Științe ale Educației de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași a lansat săptămîna trecută primul număr al revistei cu același nume. Publicația este semestrială și cuprinde cercetări din domeniul psihologiei, interviuri cu practicieni și recomandări pentru petrecerea timpului liber, fiind dedicată, în principal, studenților la Psihologie. În primul număr, sînt publicate trei lucrări ale tinerilor, coordonate de asist. univ. dr. Octavian Onici și prof. univ. dr. Constantin Ticu, cadre didactice la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației.

Asociația E-team Psychology a fost înființată în 2005, sub îndrumarea prof. univ. dr. Constantin Ticu. (**C.D.**)

ȘAH-MAT

Jandarmii, mineri în uniformă

Ce e cel mai scîrbos în ce se întîmplă zilele astea la Pungești, Vaslui e lipsa de seriozitate și aroganța cu care o companie străină și Guvernul țării tratează comunitatea care va fi direct afectată de exploatarea de gaze de șist, dacă se va face. Cred că dacă se pornea de la discuții deschise, repetate, civilizate cu oamenii de acolo, mare parte din conflictul de acum putea fi evitat.

Încă nu știm noi, cei de la oraș, cu tot accesul nostru la informație și Internet, exact care-i treaba cu gazele de șist și cît de nocivă pe termen lung este exploatarea acestora. Și e greu să găsești un articol obiectiv, echilibrat, fără omiteri sau exagerări, din care să-ți poți face o opinie corectă. Pentru că sînt exagerări și omiteri de ambele părți, și de cea a *lobby*-ului corporatist, și de cea a activismului aproape uneori de fanatism, și mi-e greu uneori să-i cred pe ambii. Cum să nu se revolte localnicii, cînd s-au trezit peste noapte cu utilaje și cu povești cu cutremure și fîntîni otrăvite?

În primul rînd, ar trebui să se facă distincția clară între explorare și exploatare. Momentan ne aflăm în pragul primei etape. Și nu e nimic rău în a ști exact ce e în pămînt. Ce resurse avem, în ce cantități și cam care-i valoarea lor. Cît despre exploatare, nu cred că sîntem pregătiți pentru asta. Unu, pentru că nu avem un Guvern capabil să semneze un contract care să ne avantajeze. A demonstrat asta și în cazul Roșia Montana și în general în toate acțiunile pe care le-a întreprins de cînd e la putere. Doi, pentru că tehnologia e încă suspectă. Resursele nu pleacă

Ioan STOLERU
secretar general de redacție
stoleruioan@gmail.com

nicăieri, inteligent e să știm ce avem și să așteptăm momentul în care putem exploata ecologic, corect pentru natură, pentru comunitatea locală, dar și pentru țară. Și prefer o exploatare făcută de o companie românească, chiar și cu un randament mai mic de producție, însă în urma căreia să rămînem cu ceva, decît un procent amărît și cîteva șpăgi la centru.

Pînă una alta, abuzurile de zilele trecute trebuie neapărat taxate. Jandarmii care au bătut, agresat, intimidat săteni, împreună cu șeful lor și oricine le justifică acțiunile nu mai au ce căuta în serviciul țării, iar sătenii care au dărîmat gardul proprietății Chevron, desigur, și ei au încălcat legea, dar la ce te poți aștepta de la oameni care simt că le este invadat pămîntul fără măcar o explicație? Oricît de mult am discuta, nu pot decît să-mi amintesc că ăsta e Guvernul pe care l-au legitimat într-un fel protestele de acum două ierni și care acum se laudă că are susținere populară de 70%. Încă o dovadă că avem soarta pe care o merităm și că, oricît de mult am protesta, nu știm să luăm decizii inteligente, pe termen lung. ■

Opinia studențească
Numărul 471 | 9 - 15 decembrie 2013

Ce ascunde partea întunecată a Internetului

Nu tot ce se găsește pe Undernet e malefic.

Cu toții știm ce înseamnă să-ți pierzi vremea pe Internet sărind de la o pagină la alta și navigînd pe tot felul de culoare aparent nesfîrșite. Impresia este că excursia prin nodurile Web-ului este una cu infinite alternative și nu se va termina niciodată. Însă dacă mai există și ceva „dincolo" de paginile indexate de Google? Poate o lume întunecată, poate un univers de posibilități? Ce se regăsește pe Deep Web avînd în vedere că tot Web-ul cunoscut face cît 60 de pagini de pe cel ascuns? Deepnet-ul nu-i doar locul de unde poți să-ți cumperi cîteva kilograme de marijuana sau un AK 47, ci și locul în care poți să înveți tot felul de lucruri. De exemplu, cum să-ți construiești o bombă doar cu lucruri de uz casnic.

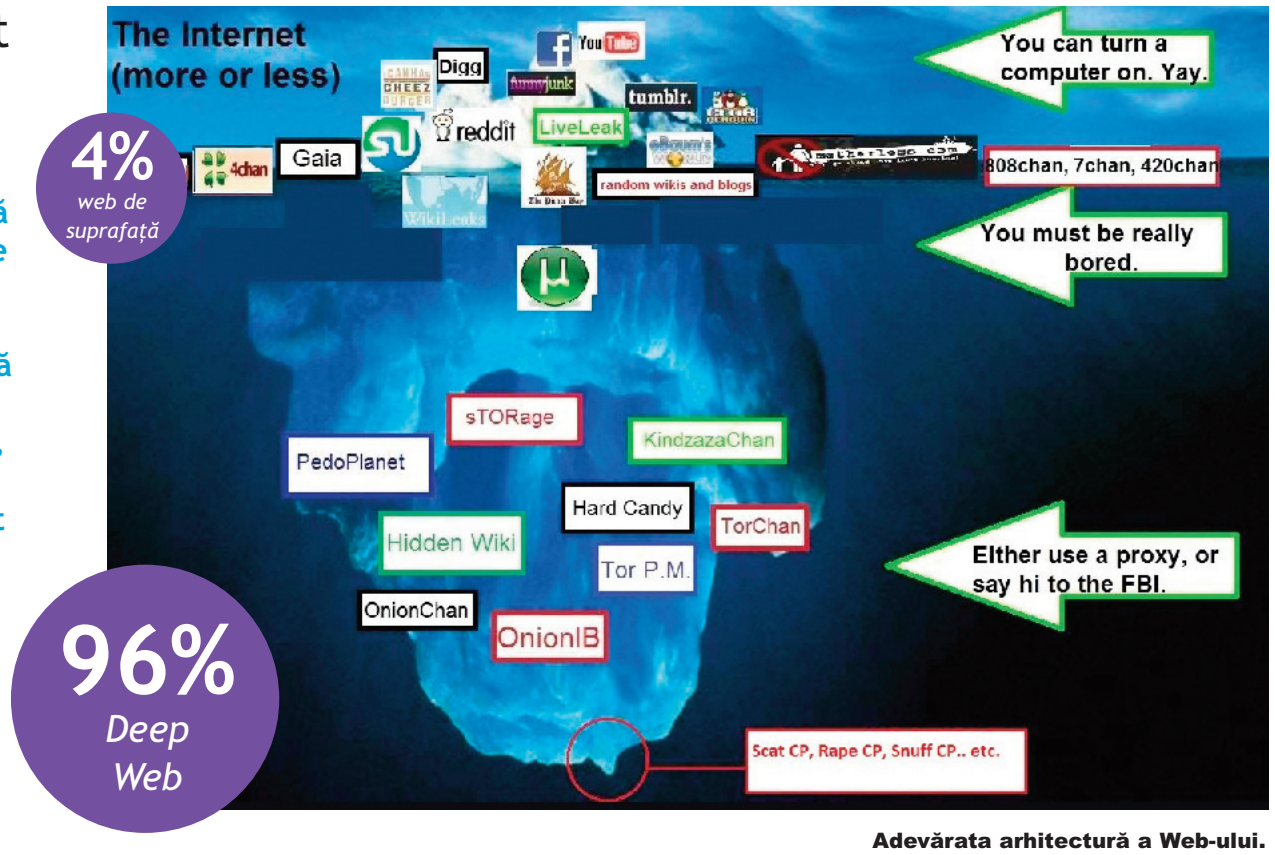

Adevărata arhitectură a Web-ului.

de Iulian BÎRZOI | iulian.birzoi@gmail.com

The Deep Web, Hidden Web, Undernet, Deepnet sau Invisible Web este tot un serviciu de Internet, însă paginile și resursele care se găsesc pe acest web ascuns nu sînt indexate de către motoarele de căutare precum Google, Yahoo sau Bing. Potrivit unor informații statistice, Web-ul este de 550 ori mai extins decît știm noi. De partea „cealaltă", întunecată, își duc existența virtuală hackeri, oameni de știință, traficanți de droguri, astronomi, asasini, fizicieni, revoluționari, oficiali, teroriști, răpitori, sociologi, etc. Departe de ochii vigilenți ai guvernelor și a altor instituții de control care au instalate tot felul de sisteme de urmărire, pe Undernet acești oameni întreprind tot felul de acțiuni ilegale sau sînt pe cale de a revoluționa ramuri ale științei.

Ceapa lui Tor

Că să pătrunzi pe partea nevăzută a Internetului ai nevoie de ceva mai mult decît un browser clasic și o căutare pe Google. Cele mai populare softuri prin care îl poți accesa Deep Web-ul sînt Freenet, I2p, JonDonym sau Tor. Ultimul din urmă are drept logo o ceapă, pentru că fix așa și funcționează, după principiul straturilor. Altfel spus, atunci cînd încerci să accesezi o informație de pe o pagină, cererea trece mai întîi prin alte noduri răspîndite prin toată lumea pînă ajunge la informația căutată. De aceea, nu-i o idee foarte strălucită să folosești torenți pe Undernet, întrucît scopul este să rămîi nedepistat.

Acum este destul de simplu să instalezi Tor, însă inainte aveai nevoie de mai multe aplicații ca să poți avea acces la Hidden Web. Viteza cu care Tor face căutările este mai mică decît în cazul programelor obișnuite. El funcționează mai eficient atunci cînd există mai mulți utilizatori activi care să poată fi „noduri" pentru alții. Desigur, Tor nu este perfect și are problemele lui, atunci cînd vine vorba de rulat Java sau Flash, însă nu asta contează, ci ce anume poți ajunge să accesezi prin intermediul lui. Una dintre paginile introductive este The Hidden Wiki, care oferă adresele celor mai populare site-uri specializate pe știri, finanțare, forumuri, bloguri, Wikileaks, Droguri, Arme, Violuri, sau chiar grupuri de asasini.

Cu 6.000 de dolari poți să „faci felul" cuiva.

Ar mai fi de menționat că adresele nu funcționează la fel precum cele de pe Web-ul de la suprafață. De exemplu, ca să intri pe TorChan, (un fel de 4chan de unde poți afla din primele teme de discuție cum să faci pe cineva să leșine fără să folosești forța brută, ci doar cu ceea ce găsești prin casă) trebuie să introduci adresa *http://zw3crggtadila2sg.onion/imageboard/*. Pe Undernetul accesat prin Tor, toate adresele se termină în „.onion". Pe Undernet, popular este și site-ul Silk Road (*http://silkroad6ownowfk.onion*), cunoscut de asemenea și ca „eBayul drogurilor", unde anual, conform Forbes, se vînd produse în valoare de 22 de milioane de dolari. Interesant e că luna trecută FBI-ul îl arestase pe Ross William Ulbricht, fondatorul site-ului, acuzîndu-l de crimă și trafic de narcotice. Totuși, la patru zile după ce a fost închis, Silk Road era din nou online, ținut de data asta în priză de către un fost administrator ce folosește același pseudonim ca cel al fondatorului, „Dead Pirate Roberts".

Tor integrează și servicii de *messenger* și *file hosting*, îți oferă accesul la resurse de finanțare, schimburi de informație, date despre securitate, toate filmele, muzica și cărțile pe care ți le poți imagina, acces pe diferite piețe de droguri, la grupări care se ocupă cu prostituția, la produse de pe piața neagră sau la pornografie infantilă. Toate acestea sub protecția anonimatului. Iar dacă sapi și mai adînc, poți da peste lucruri sadice sau macabre, precum experimente din Cel de-al Doilea Război Mondial. Există chiar și campionate de luptă pînă la moarte organizate pe Deep Web, în care se implică tot felul de foști boxeori sau campioni UFC și se învîrt sume de șapte cifre. La extrem, poți da peste lupte între oameni și animale.

În ceea ce privește partea financiară, pentru tranzacțiile cu droguri sau arme de foc se folosește Bitcoinul, moneda de schimb al Internetului. De exemplu, pe Silk Road, 10g de Cannabis costă aproximativ 2 bitcoins. Pentru crearea unui pașaport european fals, am dat peste o ofertă cu 20 de bitcoins, adică în jur de 1000 de euro. Iar pentru o sumă asemănătoare, mă pot alege și cu un pistol din Germania, fără serie de înmatriculare, însă după cum garantează vînzătorul, „foarte eficient în rezolvarea oricărei probleme". Interesant este și „C'thulhu" – care nu știu însă cît de viabil este –, dar care îmi cere doar un nume, un oraș, o poză, și alte informații concrete pentru a-i face felul cui doresc. Prețul este de 6.000 de dolari, din care jumătate trebuie plătiți în avans, iar jumătate la sfîrșitul celor 2-4 săptămîni în care cei din spatele site-ului își vor onora contractul.

Pe Web-ul ascuns se poate aprinde lumina

Totuși, nu tot ce se găsește pe Undernet e malefic, iar unele comunități precum cele de iranieni îl folosesc ca pe un mijloc de comunicare. Asta deoarece, la ei în țară, Internetul de suprafață este ținut sub o lupă foarte vigilentă de către guvern, care este în stare să dea pedepse aspre tuturor celor care i se opun în vreun mod. De asemenea, operațiunea Wikileaks care a fost în prima linie a buletinelor de știri acum ceva vreme, a existat ascuns de foarte mult timp.

Pe multitudinea de forumuri și bloguri sînt numeroși specialiști care țin cursuri online despre programare sau alte teme educative. Mai sînt și site-uri pe care poți găsi cu ușurință sute de gigabiți cu cărți, sau materiale media pe care nu poți găsi chiar atît de ușor pe torrenții Internetului de suprafață.

În concluzie, The Deep Web nu e nici bun, nici rău. Este un instrument puternic ca ciocanul lui Thor (din filmul cu același nume). Cert este că Undernet-ul este singura și ultima resursă prin care putem rămîne anonimi pe Web, iar accesul la toată informația care există acolo ne „costă" un bilet la un spectacol al lumii în care sinistrul coexistă cu excepționalul. Depinde de noi de care dintre aceste dimensiuni sîntem interesați. ■

- **Deep Web-ul conține 7.500 terabiți de informație, în timp ce Internetul de suprafață are doar 19**
- **Calitatea informațiilor unei pagini de pe Deep Web este de 1-2.000 de ori mai mare.**

ANELIS plus, conexiunea românească la bazele de date internaționale

Accesul la resursele eletronice se poate face și de pe calculatoarele instituțiilor și de pe dispozitivele mobile.

Instituțiile de învățămînt superior, institutele de cercetare și bibliotecile centrale universitare din România au nevoie să fie racordate la bazele de date științifice internaționale. Aceasta a fost una dintre cele mai mari doleanțe ale cercetătorilor după 1989, cînd România înceta să mai facă cercetare la lumina lumînării. Fie că este pentru a putea fi la curent cu noutățile din lumea științifică, pentru a vedea care sînt progresele în anumite domenii cheie, pentru a evita redundanța unor cercetări sau pentru a verifica eventualele plagiate, platforma ANELIS plus este ca o gură de aer curat pentru cercetătorii români. Gîndită de prof. univ. dr. Gheorghe Popa, fost prorector responsabil cu cercetarea științifică la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, aceasta pune la dispoziția celor trei mari ramuri - institutele, bibliotecile și universitățile - accesul complet la baze de date internaționale, la un preț pe care să și-l permită fiecare. Fiindcă individual, o instituție care voia să fie racordată la măcar o singură baze de date trebuia să-și golească visteria de cîteva milioane de euro.

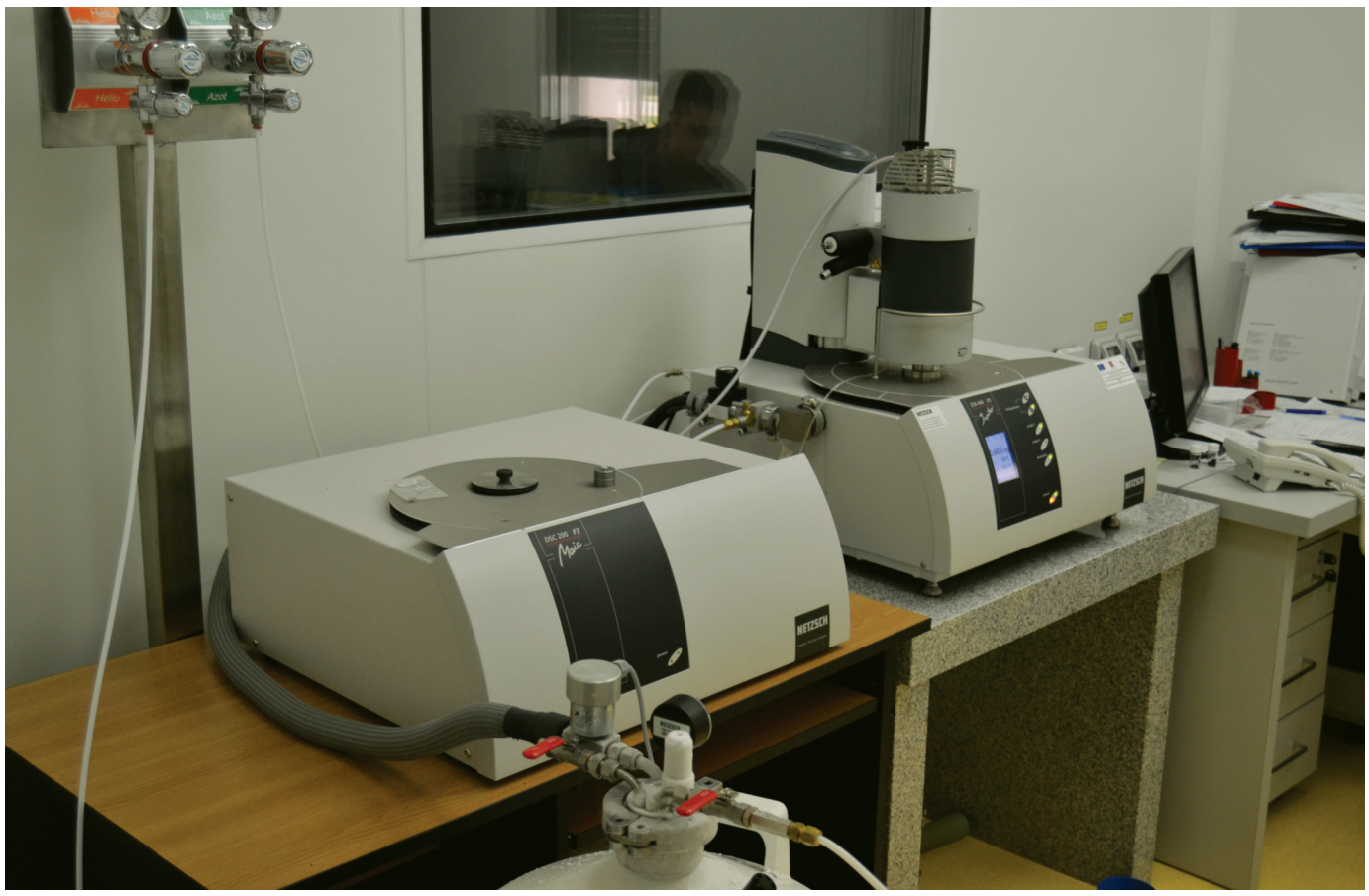

Laboratorele așteaptă și ele ca cercetarea să prindă viață din reviste.

de Cătălin HOPULELE | catalin.hopulele@yahoo.com

Proiectul ANELIS plus a fost gîndit într-un moment de cumpănă pentru cercetarea din România. După intrarea în Uniunea Europeană, institutele de cercetare din România, universitățile și bibliotecile centrale universitare au avut posibilitatea de a se racorda la un proiect internațional finanțat în întregime de către uniune privind accesul la aceste baze de date. Însă în 2012, cu un an înainte ca proiectul să își închidă fereastra de finanțare (2007-2013), instituțiile din România au realizat faptul că, individual, le va fi imposibil de a-i păstra conectați pe cercetătorii români la literatura de specialitate. Sumele de bani reprezentau procente prea mari din bugetele individuale, ale instituțiilor de învățămînt superior. Atunci, prorectorul prof. univ. dr. Gheorghe Popa, a fost cel care, în numele mai multor cercetători ieșeni și din toată țara, a inițiat discuțiile cu conducerea de la momentul respectiv a Unității Executive pentru Finanțarea Învățămîntului Superior, a Cercetării Științifice, Dezvoltării și Inovării. Dar înțelegerea a mers prea greu. Vechiul proiect s-a încheiat și, timp de mai bine de șase luni de zile, fiecare instituție a trebuit să se descurce cum a putut pentru a-și ține cercetătorii racordați la ceea ce se întîmplă la nivel mondial în domeniul lor. „Cu trei sferturi de an înainte de încheierea finanțării la primul progam ANELIS am avut repetate discuții despre posiblitatea continuării finanțării. Însă ni s-a spus că nu va mai fi posibilă o finanțare de 100% și că cea mai bună șansă ar fi să existe o finanțare de la Guvern și una de la entitățile care doresc accesul, acesta fiind și modelul în toate celelalte țări. Nicăieri nu există practic finanțare de 100% de la Guvern pentru astfel de chestiuni", a declarat prof. univ. dr. Carmen Teodosiu, prorector responsabil cu activitatea științifică de la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi" din Iași și cu reprezentarea instituției de învățămînt superior în cadrul ANELIS plus.

O organizație non-profit accesează bazele de date

Soluția pentru a putea obține finanțarea era, prin urmare, depunerea unui proiect de finanțare prin programul Capacități care făcea parte din finanțarea prin PN II. Însă acest proiect putea fi depus doar de către o entitate, și așa a luat naștere asociația non-profit care urma să poarte numele proiectului, ANELIS plus, pe actul constitutiv avînd numele complet de „Asociația Universităților, Institutelor de Cercetare-Dezvoltare și Bibliotecilor Centrale Universitare din România – ANELIS PLUS". Inițial, pe actul de constitutiv există 47 de semnături ale instituțiilor din întreaga țară, însă în primele luni de la demararea proiectului au fost înscrise aproape 90 de „unități, în numele cărora s-a depus și cererea de finanțare. În competiție a mai existat un proiect dar nu a cîștigat, am fost singurii cîștigători și am obținut un proiect prin care statul suportă 75% din sumă, iar din bugetul entităților care contribuie la această cofinanțare vor veni restul de 25%", a explicat prorectorul de la TUIAȘI.

Suma întreagă a finanțării proiectului este de 35 de milioane de euro pentru perioada de derulare, 2013-2015, iar contribuția fiecărei universități diferă în funcție de numărul de baze de date la care solicită accesul. Spre exemplu, Politehnica a cerut accesul la cele mai importante cinci baze de date internaționale din domeniul tehnic și nu numai, Science Direct, ISI web of Science, Scopus, Proquest și Springer.

„Oricum ar fi, accesul la o singură bază de date pe o instituție este absolut de nesuportat ca și participare singulară. Spre exemplu, la Science Direct, una dintre cele mai mari baze de date, valoarea este de patru milioane de euro pe an. Vorbim de lucruri pe care nu și le-a permite nici o universitate sau un institut de cercetare care are mult mai puțini cercetători decît o universitate. Pe de altă parte, este imposibil să faci cercetare serioasă fără acest acces la literatura specifică. La TUIAȘI am făcut o consultare a comunității academice și am urmărit statisticile de acces de la programul atenrior înainte de a ne hotărî în care baze de date să investim", a adăugat prof. univ. dr. Carmen Teodosiu. Dintre toate universitățile care s-au angajat inițial să plătească tranșe ca parte din proiectul finanțat de UEFISCDI au existat și instituții care nu au mai plătit și s-au decis să abandoneze proiectul.

Accesul prin telefonul mobil

În prezent, pentru a te putea conecta la o bază de date dintr-una dintre instituțiile de învățămînt superior, biblioteci centrale universitare sau institute de cercetare, trebuie să fii conectat fie la IP-ul unității, direct la unul dintre calculatoarele conectate la rețea. Lucrările pot fi consultate în întregime, la fel ca din orice alt loc din lume racordat la aceeași bază de date, însă există cîteva excepții.

Unele reviste științifice sau unee tomuri care adună lucrările prezentate la o anumită conferință internațională, care sînt scoase la vînzare pe piață, nu pot fi accesate integral nici în aceste baze de date. Nici unele materiale mai vechi, care nu au versiune pe microfilm și care nu au fost digitalizate și există doar versiunea tipărită, nu se regăsesc în bazele de date. Noutatea cu care vine însă ANELIS plus este posibilitatea conectării la bazele de date de pe dispozitivele mobile, cercetării putînd să se conecteze pe baza unui nume de utilizator și o parolă. „Accesul mobil este posibil pe baza unei parole care s-a păstrat încă de la vechiul proiect ANELIS. Oricum, din cîte am înțeles, anul viitor atît accesul prin calculatorul de la serviciu prin rețeaua fizică și cel mobil se va restructura încă din anul viitor. Au fost mici disfuncționalități la accesul mobil, de anul viitor se va schimba și providerul, însă e sigur că va fi posibil și accesul mobil", a conchis prof. univ. dr. Carmen Teodosiu.

Indiferent însă de tipul de acces, cercetarea din România, la fel ca cea din toate celelalte țări ale lumii care-și propun să performeze în toate ariile științei, nu se poate lipsi de bazele de date internaționale. Pentru că cercetătorii români nu au condiții pentru a fi performanți, măcar să poată citi ce ar fi putut face dacă ar fi avut finanțarea altora. ■

> Proiectul era strict necesar pentru a facilita accesul la bazele științifice internaționale. Nu poți face nimic, nici măcar în domeniile cele mai experimentale, fără a ști care este stadiul preocupărilor. Poți reinventa apa caldă sau roata dacă nu știi ce se discută, care sînt temele de vîrf, care sînt căutările, neliniștile, pentru că oamenii înzestrați, talentați, le caută, fiindcă sînt într-un soi de neliniște. Sînt copleșiți de curiozitate intelectuală. Toate aceste persoane au nevoie ca de aer de acest acces.
>
> VasileIșan, rectorul UAIC

Opinia studențească
Numărul 471 | 9 - 15 decembrie 2013

Umerii pe care ne alinăm poverile

Atunci cînd te îmbolnăvești de o boală rară, ai probleme la cuptorul cu microunde sau îți fuge pisica de acasă, ei sînt aceia la care apelezi prima oară. Cei care nu se supără atunci cînd îi sunăm la 2.00 noaptea sau dacă uităm cînd este ziua lor. Și chiar dacă pe orice manual de utilizare scrie că în cazul unei probleme trebuie să apelăm la un profesionist, știm noi mai bine că nu-i așa. Cine are nevoie de experți cînd ai prieteni?

Prieteni separați cu cizma

de Iulia CIUHU | cristina.ciuhu@yahoo.com

„Noi o sunăm pe mama, dar ea nu mai vrea să răspundă", spune Daniel, un băiețandru de nouă ani lăsat de mai bine de un an, în centrul de plasament din Bucium. A dormit pe străzi înainte să fie îngrijit aici, iar ultima noapte în familie pe care și-o amintește a fost acum doi ani cînd, deși le era greu să trăiască, stăteau toți patru în chirie. El, mama, tata și sora sa. Însă, sărăcia i-a despărțit, mama și sora sa au plecat de acasă în Italia la lucrat, iar de cum au pus piciorul în cizmă, nu au mai dat nici un semn de viață familiei rămase în Iași. Datoriile l-au apăsat pe tată din ce în ce mai tare și, într-o zi, gazda supărată i-a dat afară, le-a luat cheia, iar Daniel și tatăl său au rămas numai cu hainele de pe ei, la mila trecătorilor de la gară.

Acum, cîteodată își petrece ultimele zile din săptămînă în garsoniera bătrînei, bucurîndu-se de singurele sale rude. Altădată, băiatul vorbește cu bunica și cu tatăl său la telefonul de la centru, povestindu-le ultimele boacăne pe care le-a mai făcut. Însă, Daniel nu mai are prietenii de atunci. „Mi-au rămas toate pozele de la joacă din parc în casă la femeia care ne-a dat afară. Aici am întîlnit alți prieteni, însă cu ai mei de acasă nu am mai vorbit de mult. Nici cînd mă ia tata acasă nu-i mai văd". Copiii cu care se juca în parc stau în casă, lîngă frații și părinții lor. Nu-și mai amintesc de el, de pasele pe care Daniel le dădea cu patos, cum îl învățase tatăl său în vremurile bune. Cel mai probabil nici numele lui nu și-l amintesc. Daniel însă îi numără pe degete de fiecare dată cînd este întrebat cum se juca el acasă și cu cine.

Erau Matei, Dragoș, Ionuț și Fabian. Dar de cînd au văzut că prietenul lor și tatăl său dorm în parc, s-au îndepărtat. Iar acum Daniel nu are pe cine să sune, nici dacă ar vrea. ■

La rece nu gîndești

Ana SIPOŞ | anasipos@yahoo.com

„Mamă, de ce o fi aşa rece apa asta?" Ha, chiar ai ajuns să te întrebi asta? După regulile normale şi banale ale societăţii în care îţi duci veacul, eşti nebun de legat şi de dus direct între pereţii austeri ai unui spital de nebuni. După regulile tale, să te bălăceşti în plină iarnă în apa în care nici zăpada pe care ai aruncat-o acum zece minute nu se încumetă să se topească, ei bine, nu e chiar cine ştie ce. Şi deci, de ce te mai întrebi de ce apa e rece cînd afară e decembrie şi termometrul jonglează cu semnul minus?

Pentru că nu gîndeşti mult înainte să sari într-un fiord norvegian. Altfel îţi stă mintea în loc, începe să înghețe înainte de a simţi tu broboanele reci care se scurg pe tine în gerul tăios. Dacă îţi faci scenarii dinainte, s-ar putea să renunţi. Şi atunci, te-ai dezbrăcat degeaba acum şi stai cocoţat pe stînca aia înaltă, dacă tot nu mergi pînă la capăt. Aşa că împrumuţi ceva din curajul celor care au sărit înaintea ta şi speri să nu fii nevoit apoi să stai două zile la pat.

Pe cine să suni cînd coşul pieptului ți-e umflat şi fierbinte de parcă ți-a luat foc ceva pe interior? Cînd scoţi capul afară din apă şi gerul îţi biciuieşte obrajii? Cînd mai apoi îţi simţi doar tălpile pe zăpada proaspătă, restul corpului fiind prea ocupat cu adrenalina? N-ai nevoie de vreo ambulanţă. De vreun control specializat şi detaliat la cap. De oameni care să îţi sugereze subtil că eşti de băgat în cămaşa de forţă.

Cînd eşti doar tu la sub zero grade, tu şi apa care te-a primit, tu şi pielea-ţi înroşită, atunci la cine să apelezi dacă nu la tine? Tu îţi resetezi mintea şi uiţi de tot ceea ce ţine de iarnă, de curaj sau de lipsa lui. Tot ce îţi rămîne la final e sentimentul ăla copleşitor care îţi aminteşte că trăieşti din plin. Şi atunci nu-ţi mai pasă nici de cîte pliculeţe de ceai rupi după şi nici de cît de dus cu pluta eşti crezut. ■

> Copiii cu care se juca în parc stau în casă, lîngă frații și părinții lor. Nu-și mai amintesc de el, de pasele pe care Daniel le dădea cu patos, cum îl învățase tatăl său în vremurile bune. Cel mai probabil nici numele lui nu și-l amintesc.

Om bun, caut văr

de Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

E bine să ai cîte un văr care „te rezolvă", că tot vezi unul la televizor și pe afișe. Bine, dar al tău să îți răspundă la telefon cînd vrei, să îl întrebi ce medicament ți-ar trebui atunci cînd te doare capul. De ce să vorbești tocmai cu farmacistul, dacă văru' e la cîteva taste distanță. Ți s-a stricat cuptorul cu microunde și nu știi ce e de făcut? Pac, apeși butonul de apelare rapidă și primești pe loc un sfat. Trebuie să-i schimbi vreo piesă sau poate nu face contact pe undeva, o să treacă văru' mai pe seară să vadă ce-i cu măgăoaia.

Ai de făcut un proiect la facultate și nu prea poți să îl termini la timp. Să vorbești cu profesorul să te mai păsuiască? Nu, mai bine îl întrebi pe văru' ce șiretlicuri a găsit el pe vremea cînd era student, ca să ieși basma curată. Și dacă tot vorbești cu el, vezi poate are niște prieteni de la aceeași facultate cu tine și mai faci rost de-un pont, de-o temă sau de niște cursuri, și-așa nu prea te-au mai văzut colegii la față. Chiar, ce-ar fi să îl întrebi pe văru' cum să rezolvi și problema asta cu absențele, parcă ți-e nu știu cum să mergi să stai de vorbă cu profesorii tăi.

Un văru' ar fi numai bun cînd te trezești că nu ți se mai deschide laptopul și nu știi ce s-a întîmplat. O tastă, cîteva triluri și nu trebuie să îți mai faci griji. Știi că ai mereu un colac de salvare pus deoparte, indiferent de cum arată valurile. De ce să bîjbîi pe la alții, cînd poți alege calea cea mai simplă. Clar, cine n-are un văru', să-și găsească! ■

Hippocrates 2.0

de Iulian BÎRZOI | iulian.birzoi@gmail.com

Codrin este un student normal. Întîrzie la cursuri, își petrece weekendurile prin Bază cu prietenii și stă pe net uitîndu-se la seriale pînă la șase dimineața. Iar cîteodată, își mai face și temele la timp. Însă într-o zi, în drum spre un seminar, îl apucă o durere de cap cum n-a mai avut de multă vreme și nu înțelege de ce. Azi noapte nici nu a pus gura pe PET-ul de bere de sub pat, iar de răcelă nici nu este vorba. Uitîndu-se pieziș spre fereastră, se gîndește să își sune mama, însă renunță cînd își dă seama că asta doar o să-i crească durerea de cap.

Trece o zi, iar năpasta tot nu dispare. Panicat, își întreabă toți prietenii de pe Internet și lasă mai multe mesaje pe forumuri, să vadă dacă nu a mai trecut și altcineva prin asta. Descoperă îngrozit că ar putea fi vorba despre un cheag de sînge pe creier. Simptomele se potrivesc la fix. Amețeli are din cînd în cînd, iar plămînii îl mai dor cîteodată. De la tuse ai zice că fumatul ar fi de vină, însă prietenii de pe forum îl conving că nu-i așa. Cum ar putea să se înșele atîtea persoane, printre care și prietenii lui ?

Decis să apuce taurul de coarne, își dă toți banii de mîncare pe alifii, ceaiuri speciale și tot felul de ingrediente pentru leacuri băbești. E sigur că dacă se ia după toate rețetele de pe net, ceva trebuie să meargă. Trece o săptămînă în care nu mănîncă deloc carne, stă toată ziua cu niște pungi ciudate peste cap și se dă non-stop cu creme urît mirositoare pe față. Dar în zadar. Durerea tot nu vrea să dispară. Mai face o căutare rapidă pe forum și descoperă că simptomele sale se potrivesc și pentru o formă foarte rară de cancer. Săpînd și mai departe, găsește că toate tratamentele sînt ori prea scumpe, ori dureroase.

> E sigur că dacă se ia după toate rețetele de pe net, ceva trebuie să meargă.

Chiar și așa, dezamăgit și fără speranță, merge pînă la medicul din campus să vadă cam cît l-ar costa cîțiva ani de viața. Doar că, în loc să-i arate o factură, medicul se pișcă ca să nu pufnească în rîs și îi explică că toate problemele lui erau doar din cauza oboselii, iar un somn lung și liniștitor ar trebui să-l rezolve. ■

Vraci pentru monștrii din metal

Prin venele mecanicilor curge ulei de motor.

Este ușor să recunoști un mecanic bun. Are întotdeauna mîinile murdare de ulei și ar putea să-ți deseneze fără probleme oasele „pacientului”, cu precizia unui cartograf. Cea mai mare mulțumire a lui nu sînt banii pe care îi primește la final, ci să vadă cum fiara roșie ca focul toarce la fel de furios ca în ziua în care s-a născut.

Pînă ce nu readuc mașina la viață, mecanicii nu pleacă acasă

Pe lîngă știința motoarelor, Ionuț a fost pasionat și de curse cu mașini.

Țăndărică, mecanicul cu acordeon

de Andrei MIHAI | mihaicandrei@yahoo.com

Ionuț, pe care prietenii îl știu drept Țăndărică, cînta la orgă și la acordeon înainte să-și descopere pasiunea pentru meșterit motoare. A și înregistrat, în joacă, cîteva casete pe care acum nici nu mai știe pe unde le-a aruncat. Nu-și amintește de unde i se trage porecla, dar crede că vine ori de la pasiunea pentru muzică, ori de la aceea de a desface orice mașinărie și de a vedea cum funcționează.

Născut în Lunca, județul Botoșani, acesta și-a dat seama că-i plac mașinăriile după o vacanță în Turcia, cînd a mers să-și viziteze mama. Atunci și-a găsit un job pe un motostivuitor, iar cînd nu avea treabă îi ajuta și pe meseriașii care lucrau la strung. Din banii cîștigați acolo și-a cumpărat o mașină și de atunci nu a fost zi în care să nu desfacă vreun șurub ori să mai modifice cîte ceva la bordul Calibrei sport, cu două portiere, pe care o are și acum. „La început scoteam cîte un furtun ori deconectam cîte un cablu ca să văd ce se întîmplă. Așa am învățat ce face fiecare și cum se comportă motorul dacă îi lipsește ceva”, spune senin Țăndărică.

În cursă cu șeful poliției

Așa a început să aducă și tot felul de modificări bolidului. A mărit camera de ardere a motorului pentru ca acesta să fie mai puternic, și-a decupat bordul pentru a pune tot felul de ace de presiune și doar el știe care este rostul fiecăruia. De la pasiunea pentru mecanică pînă la aceea a curselor de mașini a fost doar un pas. „Am vrut să văd ce poate face mașina și am încercat mereu să conduc din ce în ce mai bine, ca un pilot de curse adevărat”, îmi zice cu convingere tînărul cu puțin trecut de treizeci de ani.

De aceea, poliția din comunele alăturate nu prea îl au la inimă pe Ionuț și își amintește că după ce s-a luat la întrecere cu șeful Poliției Rutiere din Botoșani și l-a purtat pe toate ulițele din Lunca, comuna sa natală, a trebuit să-și ascundă mașina în porumb cîteva zile ca să nu fie descoperit.

Totuși, de cînd s-a logodit acum cîțiva ani, a lăsat cursele și viteza și, ca un copil pedepsit îmi spune că „Ramona nu-mi mai dă voie să merg cu mașina la fel de nebunește ca înainte”.

Acum are toată curtea plină de motoare, piese de la diferite mașini și tot felul de scule și unelte. Și-a cumpărat și un elevator pentru a putea „șurubări” fără a fi nevoit să stea întins pe pămîntul rece. Totuși se poate descurca și fără scule și mereu inventează cîte ceva dacă nu are trusa la el. Își amintește cum un prieten l-a sunat că i s-a blocat contactul. Nu a mai trecut însă pe acasă și a desfăcut bordul doar cu o sîrmă scoasă de la ștergătoare. „Mecanicul trebuie să poată repara un motor chiar dacă are la îndemînă numai surcele. Sculele sînt doar ca să te ajute, însă cu uneltele moderne oricine poate să repare o mașină.” ■

Medicul fiarelor cu portiere

Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Nea Ilie e cît un pui de om și la fel e de sprinten. În atelierul lui e ca o zvîrlugă, umblă de colo, colo după tot felul de chei, șuruburi și piulițe pe care le ține în cutii de nes sau aranjate în suporturi ca niște serviete. De aproape 50 de ani e un chirurg al mașinilor și își plimbă degetele pătate de vaselină și ulei de motor prin măruntaiele autovehiculelor, pînă găsește ce le doare și le vindecă. Odată pus diagnosticul, începe operația. „Cît e din ‘65 pînă acum? Pfiuu, să nu zici asta, o să creadă lumea că sînt bătrîn!”, rîde nea Ilie, aranjîndu-și mai bine pe cap șapca albăstruie, ca dintr-o obișnuință. Tot ca o deprindere își ține mereu în buzunar o cîrpă, al cărei colț se zărește în partea stîngă a hainei.

A început să lucreze ca mecanic auto încă din timpul liceului. A făcut Facultatea de Mecanică la Iași și s-a angajat ca șef de *service* la ACR (n.r.: Automobil Clubul Român), după care a fost chemat la București, ca șef de zonă pe Moldova, el fiind dintr-un sat de pe lîngă Huși. „Era acolo un general, șeful Securității și Contrainformațiilor. Cînd am deschis service-ul ACR la Piatra Neamț, m-am certat cu el. «Ești un moldovean împuțit», mi-a zis. Doar nevastă-sa e din în Iași, era o casă sub podul care duce în Alexandru, acolo s-a născut. Și el îmi spune că-s moldovean împuțit. «Pîn-aici!», am zis și mi-am prezentat demisia”. La nervi, generalul i-a aprobat-o, dar mai trebuia să treacă și de șeful personalului. „Și ăsta tot din clica lui Ceaușescu era, toți erau securiști, nu puteai să te miști de ei. După ce mi-a semnat și ăsta demisia, îl sună generalul. «Măi, unde-i animalul ăsta? Păi acum i-am dat drumul. Măi, dobitocule!», uite așa striga generalul, ei nu voiau să mă piardă”.

Acolo, la Piatra Neamț, generalului nu i-a plăcut construcția atelierului. „Cînd a venit, a zis «stîlpul ăsta nu-i bun, ăsta nu-i bun». Eu sînt tehnolog, eu nu am treabă cu construcția, voi ați proiectat-o la București. Eu mi-am aranjat atelierul tehnologic, asta mă interesa pe mine, problemele de mecanică. De aici a plecat treaba”. Toate au trecut, așa își spune. Chiar și ghinioanele. Odată, avea o mașină ridicată pe brațele elevatorului și colegul lui deatunci nu a fost atent că pe partea de care se sprijinea vehiculul era gheață. Mașina a alunecat și era cît pe ce să cadă peste mecanic, dacă nu îi înghiontea nea Ilie un picior în piept să-l împingă din calea fiarei, care era chiar mașina lui.

> De aproape 50 de ani e un chirurg al mașinilor și își plimbă degetele prin măruntaiele autovehiculelor.

Nume, prenume, poreclă

În atelier nu-i de glumă. Mă plimbă pe lîngă o Dacia Break fără roți, cocoțată pe unul dintre elevatoare, căreia tocmai îi schimbase pivoții și cablurile de frînă, arătîndu-mi semnele uzurii. „Dacă se strică ceva la motor, dă-l încolo. Tragi pe dreapta, chemi pe cineva să te tracteze, asta e. Dar cu direcția și cu frînele nu te joci”. Nici cu utilajele din atelier nu-i de glumă. „Toate elevatoarele sînt cu frînă. Uite-l cum face, nu îi dă voie să coboare. Ferească Dumnezeu, pică curentul, se rupe un fir, n-are voie să fie fără frînă”, explică nea Ilie, apăsînd cu degetul mare niște butoane care fac două brațe galbene să urce și să coboare, de data aceasta fără nici o mașină pe ele.

> Unii vin la el tocmai din Huși să-și repare mașina.

Nea Ilie a început să lucreze ca mecanic încă din liceu

Pe nea Ilie îl cunosc oameni din toată Moldova, iar unii vin la el tocmai din Huși. Și el îi ține minte pe nume și după porecle. „La campionatul național de oină, prin,‘69, în semifinală, am jucat cu Dinamo la Buzău. Era un dobitoc în echipa aia de nimerea și parul pe care era atîrnat steagul, de la 30 de metri. Îi zic unui coleg, Pascal îi spunea? Da, Toader Pascal, «măi, ferește-te de-acela!». Nu știu cum a făcut, de i-a tras ăla una cu mingea de oină, că i-a întors carnea de pe umăr, l0-au și dus la spital”, își amintește nea Ilie. Tot atunci, cînd mergeau cu trenul dinspre Huși spre Crasna, „unul, Bîtlan i se zicea, a coborît și pînă a făcut trenul serpentinele, s-a urcat înapoi cu o gîscă în brațe. I-am tras cu toții o bătaie, că a aruncat gîsca pe geam. Doar că în loc s-o arunce de unde a luat-o, a aruncat-o pe la alt sat”. Ar povesti nea Ilie cîte și mai cîte, numai că pacientul îl așteaptă despuiat pe targă. Pe bolnavii săi, mecanicul nu îi tratează cu mănuși. ■

Studenții aveau alte preocupări după Decembrie '89, în special cum să dea profesori afară.

Avem și acum studenți foarte buni, doar că nu mai sînt într-o proporție atît de mare.

Profesorul Mihail Voicu a fost cel care, în primul an după Revoluție, a pus bazele la Iași a uneia dintre cele mai căutate facultăți, nu doar de la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi", cea de Automatică și Calculatoare. Una dintre puținele care încă mai dau un examen de admitere, a cărei scoatere a fost „o mare greșeală", în ochii profesorului. Acesta, care și-a trăit toată viață în strînsă legătură cu universitatea, nu regretă astăzi că nu a plecat din România, dar dacă vremurile ar fi fost altele, dacă granițele se puteau deschis și atunci așa cum se întîmplă acum, prof. univ. dr. Mihail Voicu nu ar fi stat pe gînduri și ar fi mers cu familia „măcar temporar" peste hotare. Poate în Germania. Însă atunci avea o datorie de respectat. Una morală față de familie și una materială față de stat „comunist sau nu", dar datorii care l-au obligat să se întoarcă, fără resemnare. Sîmbătă, instituția de învățămînt superior ieșeană a cărui cadru didactic este a organizat o festivitate pentru a marca cei 70 de ani pe care profesorul i-a împlinit la sfîrșitul lunii mai.

interviu cu prof. univ. dr. Mihail Voicu, membru corespondent al Academiei R

Copiii noștri s-au născut fără s de aceea trebuie să aibă libert

Cătălin HOPULELE | catalin.hopulele@yahoo.com

A existat o presiune a studenților, a existat interesul acesta ca cele două catedre, de automatică și de calculatoare, care existau înainte, să se unească sub cupola unei facultăți?

Nu, studenții aveau atunci alte preocupări după decembrie '89, în special cum să dea profesori afară, mai puțin cum să reorganizeze învățămîntul. Ideea de a se constitui facultatea, cum să spun, plutea în aer, pentru că nu cred că am fost eu singurul care m-am gîndit la chestia asta. Însă, e drept, eu am fost – și aici nu mă laud cu nimic pentru că e realitatea – motorul unirii celor două catedre. Care nu erau catedre la vremea aceea. Însă cele două specializări au trebuit să se despindă din catedrele care erau, chestiune care s-a făcut fără dureri. Întîi s-au constituit în două unități distincte, de automatică și de calculatoare, apoi s-au unit, chestiune acceptată și de universitate și de minister. În orice caz, la sfîrșitului anului '90, în structura universității, a apărut această facultate. Pasul următor de care tot eu să zicem că m-am ocupat ca promotor a fost să construim sediul. Chestiune care a fost un pic mai dificilă, dar am avut de ce să ne agățăm. Înainte de '89 existase un proiect aprobat și introdus pe listele de finanțare încă din '87 pentru o unitate de cercetare-producție pe domeniul automatic. Nu a primit bani dar a rămas în listă ca investiție aprobată. Am mers la minister și am insistat să intre la finanțare. Și a intrat. A durat opt ani, putem zice, de la începerea proiectării.

Avem ceva mai mulți studenți bine dotați de la natură, numărul de absolvenți de bacalaureat a scăzut și distribuția pe facultăți s-a schimbat.

Facultatea de Automatică și Calculatoare (AC) a fost dintotdeauna una dintre cele mai căutate de la Universitatea Tehnică. Cum vedeți dumnevoastră că s-au schimbat studenții care vin la AC de-a lungul anilor?

Cererea a fost mare, e adevărat, mereu a fost așa, și acum este una suficientă. Nu e foarte mare cum se întîmplă la Drept sau în alte părți fiindcă aici mai intervine și o autoselecție naturală. Nu oricine are aspirații pentru o direcție de tipul acesta care e mai dificil de urmat dar, oricum, sînt destui. După '90 s-a întîmplat un fenomen foarte interesant. Aici trebuie luat în considerare faptul că numărul de locuri în învățămîntul superior a crescut masiv. L-a crescut și ministerul dar nu foarte mult, însă au apărut universitățile private care au absorbit foarte mulți studenți. De asemenea, facultățile mult mai interesante într-o lume liberă, cum sînt toate profesiile liberale, au devenit mai atractive, mai ales Dreptul, care înainte de '90 avea foarte puține locuri la admitere. Și atunci, copiii cu dotare naturală ridicată, deși ar fi putut venit la o facultate din domeniul tehnic cum e AC, sau chiar către matematică, au renunțat și au mers către aceste pregătiri pentru care ar fi avut – gîndeau ei și, sigur, unii au chiar reușit – debușee mai bune în profesie, poziții mai bine plătite. Astfel încît, deși afluxul de candidați a rămas cam același în decursul timpului, structura candidaților nu a mai fost la fel de bună din punct de vedere al dotării native. Deci procentul celor bine dotați de mama natură a devenit ceva mai mic. Drept contra-exemplu pot să dau promoția noastră care a terminat în 1987, care a fost cea mai bună promoție. Pot spune că 85% erau super. Le mergea mintea brici, ca să folosesc expresia aceasta mai puțin academică. Ei bine, ăla a fost vîrful, din punctul de vedere al studenților strălucitori sau foarte buni. Era o plăcere să ții curs. Desigur, avem și acum studenți foarte buni, doar că nu mai sînt într-o proporție atît de mare. Cînd țineai un curs la un astfel de an de studii era o mare plăcere fiindcă vedeai că receptează tot ce spui; îți puneau întrebări, se isca un dialog natural neforțat. Lucrurile acestea sînt mai puțin prezente mai tîrziu.

Deci se simte o diferență după Revoluție.

Da, nu mai avem un număr atît de mare de studenți foarte buni, dar aș face o remarcă. După ce s-a schimbat sistemul de bacalaureat, structura studenților noștri a început să se îmbunătățească.

Dar anul trecut rigoarea de la bacalaureat s-a mai subțiat puțin.

Bun-bun, dar faptul că există acel control și copiatul este mai puțin posibil deja este o mare realizare în sensul unei selecții mai bune. Este vizibil deja – fiindcă eu lucrez începînd cu anul al doilea – că studenții au crescut calitativ. Avem ceva mai mulți studenți bine dotați de la natură, numărul de absolvenți cu bacalaureat a scăzut și, sigur, distribuția după doleanțe pe facultăți de asemenea s-a schimbat. Pentri că, înainte, cînd erau așa de mulți candidați foarte mulți își puneau problema „domnule eu dau la calculatoare dar intru?" Chiar și acest concurs de dosar tot elimină ceva.

Spuneați că ați simți efectele înăspririi bacalaureatului. Dar absența admiterii se simte?

Sigur, a fost o mare greșeală că s-a renunțat, deși nu s-a renunțat peste tot, în toată țara, dar cei care au introdus acest sistem sînt univeritățile private. Este o vorbă veche între economiști că moneda calpă scoate de pe piață moneda bună. Dacă introduc o monedă proastă pe piață, toate cele bune fug. Dacă vin cu o metodă de admitere de o mai slabă exigență, toată lumea trebuie să coboare standardele ca să aibă candidați. Bacalaureatul, din păcate, nu realizează o selecție foarte bună, așa cum este în alte țări, dar și în unele dintre ele, unde există bacalaureat solid din punct de vedere al verificării cunoștințelor, există concurs de admitere în facultăți. Unde cererea este mai mare se face o selecție. Sau mai există profesii care sînt în continuare controlate prin numărul de locuri de la facultate. Cum e Medicina sau Dreptul și așa mai departe. Păi nu produc avocați la nesfîrșit, cum se întîmpla la noi, și după aceea nu au ce procesa, își caută alte slujbe. Oricum, e destul de neplăcut faptul că absolvenții români nu profesează decît în circa 40% dintre cazuri în domeniul în care s-au pregătit.

Unești universitățile, dar nu le diminuezi potențialul?

S-a dezbătut în ultimii ani în Iași despre posibilitatea ca două univeristăți cu profiluri diferite să se unifice și să creeze una singură. Dumnevoastră cum vedeți lucrurile, e o chestiune de orgolii sau de eficiență?

Asta ține de voința oamenilor și de posibilități, dar așa cum stau lucrurile... Dacă ne uităm în alte părți, unde universitățile nu s-au divizat, s-a întîmplat fiindcă nu au avut motive, nici nu au apărut presiuni externe asupra lor să se împartă și mereu a existat o coerență internă foarte mare. Hai să ne uităm la universitățile germane sau cele italiene. Într-un oraș, este una singură, care poate să aibă și 60.000 de studenți și nu e nici o problemă. S-au dezvoltat natural, nu au crescut brusc, și-au creat structuri interne care să gestioneze fonduri și materiale și tot ce trebuie. La noi, au intervenit tot timpul acțiuni externe care au perturbat sistemul. Pot să dau o pildă din interbelic. Atunci, inginerii erau pregătiți în două politehnici: la București și Timișoara. După 1920, mai erau pregătiți și în trei universități de tip clasic: la Iași ieșeau ingineri eletricieni și chimiști, la Chișinău ieșeau ingineri agronomi, iar la București tot ingineri chimiști. Deci în capitală erau două școli care pregăteau ingineri. La un moment dat, cei care ieșeau din politehnici spuneau că absolvenții din domeniul tehnic universități nu sînt prea grozavi pregătiți, că nu sînt adevărații ingineri. Aici a existat un conflict care putea avea și alte motivații, fiindcă industria românească nu era teribil de dezvoltată, deci era o oarecare concurență pe locuri de muncă. Indiferent, s-a ajuns la mijlocul anilor '30 la ideea că trebuie desființat învățămîntul ingineresc de tip universitar. Cei de la București se puteau transfera la politehnică, dar cei din Iași nu aveau nici o posibilitate. Erau pur și simplu scoși din sistem, trebuiau să deplaseze să se mute în altă parte. A fost o luptă teribilă în care s-au angrenat studenții din Iași, care au făcut și greva foamei să nu se desființeze acest învățămînt, ci dimpotrivă, să se înființeze și la Iași o școală politehnică. Au fost sensibilizați oamenii politici astfel încît, în 1937, s-a înființat politehnica din Iași. Apoi a venit reforma învățămîntului din 1948 și asta a divizat și mai tare lucrurile. Agronomia era cuprinsă în politehnica din Iași și s-a făcut institut distinct, medi-

omâne, Filiala Iași

să fie întrebați dacă vor să vină pe lumea asta, tate maximă de alegere

cina s-a separat și ea. Doar Conservatorul era deja desprins, după modelul francez, pentru că în alte părți artele erau deja în universitățile deja existente. Însă acum, să reîntorci lucrurile, după părerea mea, ar fi benefic, ar fi binevenit, super chiar, dar mă tem că lumea este deja într-o structură mentală bine formată, cu tradiții. Apoi, sistemul nostru oarecum centralist de conducere nu favorizează unificarea, pentru că dacă ar exista autonomie universitară reală și la nivel de facultăți, astfel încît accesul la fonduri să nu fie perturbat de diverse puncte de putere, lumea ar accede mai ușor la ideea acesta de unificare. Dar toți se tem că „domnule o să avem un alt șef, unul la un nivel foarte înalt, cum mai rezolvăm noi probleme curente?" Mai mult, nu știu cît de repede s-ar face în Iași unificarea la modul real, nu pe hîrtie, încît lucrurile să funcționeze și să dea randament mai bun decît îl dau acum cele două universități care, pe plan național, sînt universități de vîrf. Dacă le unești pe acestea, ce se întîmplă? Mai dau în primii ani același randamanent? Aceasta este o întrebare cu care trebuie să se meargă la unificare. Nu le diminuezi potențialul? Măcar în primii ani. Și ar fi păcat să se întîmple așa. Lucrurile trebuie făcute cu foarte mult discernămînt, eu nu cred că nu se poate, dar atît timp cît nu există voință din partea unei mase critice, lucrurile nu se pot schimba.

Aveam o datorie materială față de stat, nu are importanță că era comunist sau nu

Între activitatea didactică, cea de cercetare, chiar și anii pe care i-ați petrecut în management, ca decan al Facultății de AC, mai aveați timp liber pentru dumneavoastră?

Da, desigur, trebuie pînă la urmă să faci pauză și de la pregătirea didactică și de la cercetare ca să te regenerezi. Or asta se întîmplă rupînd un pic firul activității și dedicîndu-te altor preocupări mai îndepărtate decît cele ale profesiei. Asta e o chestiune naturală. Acuma, cît timp acorzi este o întrbare. Dar eu, de cînd m-am pensionat, deși mai am activitate didactică, fără îndoială am mai mult timp pentru mine și pentru familie.

Ați regretat vreodată că munca v-a ținut, poate, în birou mai mult decît acasă?

Nu. Mi-am ales în mod liber drumul acesta. În mod liber am ales, încă de la început, și nu îmi pare rău, nici pe departe. Zic că, în general, am ales bine la fiecare răspîntie la care am ajuns. Desigur, nu am cum să știu cum ar fi fost dacă mergeam pe alt drum. Dar pentru drumul ales nu am regrete, fără îndoială. Poate nu pot fi super mulțumit de anumite lucruri, dar astea sînt mai puțin importante față de principalele lucruri realizate.

Dar ați regretat faptul că nu v-ați stabilit în străinătate, în anii „marilor evadări"?

Mi s-a și propus să rămîn în Germania încă din '73. Am beneficiat de o bursă DAAD, pentru mai mult de un an de zile. Am vrut să obțin această bursă ca să îmi pot termina teza de doctorat, aveam nevoie de un calculator puternic și pe aici nu prea erau. În finalul acelei perioade de lucru mi s-a propus să rămîn să susțin teza de doctorat în Germania. În alte condiții politice în Europa, cum este acum, cînd te poți mișca oricum, cînd îți poți lua familia, cînd te poți muta din orice țară în orice țară, poate aș fi plecat, măcar temporar. Dar atunci nu era posibil pentru că eu plecasem ca bursier în cadrul unei legi românești conform căreia puteam să îmi păstrez, pe durata plecării, avînd familie și casă, salariul întreg. În afară de bursa pe care o primeam în Germania. Deci aveam o datorie față de statul român, nu are importanță dacă era comunist sau nu. Aveam o datorie față de stat. Familia primea în lipsa mea un salariu care nu era neglijbail în condițiile de atunci. Și eu aveam atunci doi copii aici, foarte mici. Nu îmi puteam pune problema să rămîn în Germania și să îi pun într-o postură cu totul inacceptabilă pe ei. Pentru că, în contul salariului primit, s-a procedat deja, în alte situații, la confiscarea unei jumătăți de apartament, pentru că pe cealaltă jumătate era proprietar soția. Ăsta era primul pas care se făcea, dar urmau alte comedii. Nu putea să accept o astfel de chestiune, fiindcă asta era politica statului. În condițiile de astăzi, sigur că aș fi avut libertate de alegere mult mai mare, nu? Așa cum au tinerii în ziua de astăzi care au împînzit lumea. Și eu am doi băieți care sînt plecați în străinătate de ani de zile.

Se mai întorc?

Ei și-au făcut o situație, deja au case, e puțin probabil ca în timpul activității lor sau al vieții active să se mai întoarcă. E puțin probabil.

Mulți dintre cei care nu au vrut sau nu au putut să plece din România, atît înainte de '89 cît și după, invocă un patriotism din categoria „bine, rău, eu îmi fac treaba în țara mea".

Nu-i împiedică pe nimeni să fie patrioți români în Patagonia. Eu nu văd nici o diferență. Trebuie să ținem seama că noi, dar mai ales copiii noștri s-au născut fără să fie întrebați dacă vor să vină pe lumea asta. Pe copiii mei nu i-a întrebat nimeni. Prin urmare, ei trebuie să aibă libertate maximă de alegere, nu trebuie să îi oprești. Și eu, în calitate de părinte, trebuie să îi sprijin în orice întreprind ei. E clar, nu pot să le fiu piedică. De altfel, nici nu mi-am pus problema să mă opun plecării lor, a fost o alegerea făcută liberă, iar, mai mult, cînd am văzut că sînt hotărîți, i-am sprijinit cît am putut, nu i-am împiedicat. Au plecat în condițiile sfîrșitului anilor '90, cînd aici condițiile erau absolut de neacceptat pentru un tînăr absolvent de facultate de calculatoare. Nu îți puteai găsi o slujbă cît de cît bine plătită. Acum sînt, nu e problemă, dar atunci era greu și, în majoritatea lor, promoții întregi au plecat în străinătate. Asta e.

Și nu se resimte, la nivelul țării, plecarea lor?

Ba da, dar bun, ce face țara pentru a-i ține? Nu poți ține lumea cu forța.

Dar de plîns îi plînge toată lumea.

Acuma fenomenul nu e nou, și exemplul acesta l-a dat multă lume, Grecia a anilor '70, a dictaturilor militare, din care foarte mulți au fugit din motive politice și s-au stabilit oriunde în lume. Dar după ce dictaturile militare au plecat și Grecia a devenit țară demoractică, o parte dintre ei s-au întors acasă. O parte dintre cei plecați e de așteptat să se întoarcă în momentul în care și aici condițiile de viață vor fi similare.

> Sistemul nostru oarecum centralist de conducere nu favorizează unificarea. Toți se tem că „domnule, o să avem un alt șef, unul la nivel foarte înalt".

Să pui cuiva eticheta de „profesor dinozaur" pur și simplu nu e corect

Una dintre problemele reclamate învățămîntului superior este dificultatea cu care tinerii reușesc să intre în sistem. E drept, au fost înghețate posturile foarte mulți ani, dar apoi mai există o luptă de orgolii în interiorul universităților între cei care au anumite poziții și vor să și le păstreze și cei care vin din spate.

Asta e firea lucrurilor în general, nu se întîlnesc lucruri de tipul ăsta doar în România. Sigur că sistemul stabilit deja nu este prea deschis la, mă rog, cei nou veniți, decît în situația în care o universitate are o lipsă evidentă de personal didactic și atunci cei nou veniți sînt și bineveniți. Dar, în general, o universitate veche, unde personalul didactic ocupă 80% dintre posturi, deși nu cred că mai există astăzi universități cu un așa grad de ocupare, sînt mai puțin deschise în a recepta personal nou. Asta este o chestiune oarecum naturală. Universitățile sau conducerilor lor ar trebui să acționeze în acest sens, nu prin măsuri administrative, ci prin crearea unor facilități pentru ca tinerii să se poată integra mai repede. Asta ține de management, clar.

Însă chestiunea s-a dus mai departe. S-a vorbit, în termeni oarecum peiorativi, de existența „profesorilor dinozauri" în universitățile de stat. Este o realitate sau o răutate? Sînt profesori care țin cu dinții de locul lor și nu permit promovarea tinerilor?

Să pui eticheta asta pur și simplu nu e corect. Sigur că oamenii au o perioadă de activitate limitată, pensionarea, nu întîmplător, apare la o anumită vîrstă cînd potențele fizice și intelectuale ale omului sînt în scădere. Asta e clar. Însă trebuie avut grijă ca, pe măsură ce o anumită persoană nu mai dă același randament, să poată ieși la pensie în condiții normale. Unii sînt conștienți de chestiunea asta și acceptă fără probleme să iasă din sistem. Alții se agață de ceea ce pot să se agațe dacă sistemul le permite. Cine poate hotărî cine poate rămîne? Legea actualmente permite ca anumite persoane care au realizări de peste un anumit nivel, care pot fi și ele probate, să rămînă cîțiva ani cu o prelungire și o verificare anuală. Cînd se întîmpă așa și legea se respectă, nu văd nimic rău în a menține o persoană, dacă are potențele necesare de activitate.

> Legea permite ca persoanele care au realizări de peste un animit nivel, care pot fi și ele probate, să rămînă cîțiva ani cu o prelungire și verificare anuală. Cînd se întîmplă așa și legea se respectă, nu văd nimic rău în asta.

E destul de neplăcut faptul că absolvenții români nu profesează decît în circa 40% dintre cazuri în domeniul în care s-au pregătit.

Am fost nemulțumit de multe lucruri, dar a te lupta cu sistemul de atunci nu era deloc simplu

Aveați ambiția, cînd erați tînăr, de a schimba lumea?

Sigur că eram nemulțumit de multe lucruri de atunci și au fost reguli pe care nu le-am respectat, asta e realitatea. Eu am avut dosar de urmărire, chiar am primit zilele trecute o adeverință. O doamnă care a fost aici în Iași a cerut să fie verificați toți membrii Academiei Române. Eu mi-am văzut dosarul demult, am avut curiozitatea asta, și am primit zilele trecute o adeverință precum că nu am avut activități de colaborator. Dar am avut două dosare, de urmărire și de supravecghere. Că așa era sistemul la ei, după ce te scoteau din urmărire te băgau în supraveghere. Asta e. Sigur că am fost nemulțumit de multe lucruri, dar a te lupta cu sistemul de atunci nu era deloc simplu. Mai ales că tatăl meu avusese unele antecedente similare. Și experiența asta din familie te cam frînează cînd vezi ce a pățit tatăl.

Erați îndeajuns de mare încît să conștientizați ce se întîmplase?

Tatăl meu a stat închis nouă luni de zile pe motive politice, în urma unui denunț care nu avea nici o bază. S-a întîmplat în '58-'59, eram în liceu, în clasa a noua, am avut și eu de suferit din cauza asta. De exemplu, deși participam la olimpiadele locale ale școlii, deși eram la nivel de premiu, nu îl primeam și nici nu mergeam la etapa următoare. Ăsta era prețul pe care l-am plătit, dar asta e situația. Alte neplăceri în liceu nu am avut. Cînd știi că ai făcut ceva la un nivel foarte bun și nu ți se recunoaște, nu e plăcut, fără îndoială. Deci dorința mea de a schimba lumea nu a mers atît de eroic fiincă nu era cazul. ■

Opinia studențească
Numărul 471 | 9 - 15 decembrie 2013

Nașii lui Moș Crăciun iau 20 de lei pe porc și 30 pe om

La sfîrșitul anului, trenul Iași – Constanța cară pungi de sarmale, vin, haine și tristeți.

Într-un interviu acum cîțiva ani, Horațiu Mălăele spunea că atunci cînd rămîne fără inspirație, se urcă în rapidul București - Iași și strînge destul „material” cît să-i ajungă o vreme. Trenurile, nu doar, dar mai ales la noi, au fost mereu un izvor de povești, personaje, dubioși și interesanți. De șase ani, de cînd fac cam aceeași distanță de cîteva ori pe an, Iași - Constanța și înapoi, i-am cunoscut pe toți: veterani de război, zilieri, fete de la țară care pleacă să-și încerce norocul pe litoral, țigani dezamăgiți în dragoste care acum își beau zilele, oameni care odată cu căderea comunismului și-au pierdut locul de muncă și nu și-au mai revenit niciodată și combinatori de tot felul. PET-uri de bere, pungi de semințe și covoare de coji în compartimente, genți „SPORT” și jocuri de table. Însă apogeul e iarna. La fiecare sfîrșit de Decembrie colindătorii de tot felul, cerșetorii, studenții întîrziați, unchii, mătușele, bunicii și bunicele umplu vagoanele CFR-ului cum un lichid vîscos umple o cutie veche de tablă, lăsînd o parte din el la coborîre.

Iarna, peronul pare mereu gol și înghețat.

de Ioan STOLERU | stoleruioan@gmail.com

2008

George, un băiat de vreo 20 de ani dintr-un sat de lîngă Vaslui, combină fete de liceu de cîteva ore, de cînd am plecat din Iași. Nu știu de unde face rost de numărul lor, dar le sună într-una. După ce n-a reușit s-o convingă pe o puștoaică să vină să se întîlnească cu el undeva în oraș, o sună pe colega ei de bancă. În 20 de minute au și stabilit unde și cînd se văd și închide satisfăcut telefonul. Bineînțeles, în scurt timp îl sună prima înapoi, geloasă și nervoasă, și cere o renegociere a situației. George vede că am o bere și coboară la prima stație să ia niște chipsuri, să le-mpărțim. Îmi povestește că a lucrat în construcții o vreme, dar și-a forțat prea mult spatele și acum nu mai poate face efort. Așa că pleacă la mare, unde a prins un pont de muncă ușoară pe două, trei luni, apoi mai vede el. Acasă nu s-ar întoarce, poate doar de dragul Alinei, Dianei și al tuturor copilelor cărora le promite că „dacă faci dragoste cu mine, te iau de prietenă, te țin de mînă pe stradă și te duc și la film. Da’ trebuie să-mi promiți”.

2009

Vasile a fost șofer de radio și televiziune timp de 29 de ani pe vremea comunismului. Cu cît se îmbată mai tare, cu atît spune asta mai des. Îl trimitea partidul cu echipa de filmare de la Iași în toată Moldova. „De sus, din nord, de la Darabani, de lîngă Sofia Vicoveanca pînă jos în Bacău și Tecuci mergeam. Știu toată Moldova asta.” Acum are 58 de ani, la pensie nu vrea să iasă și trăiește de pe o zi pe alta, murdar și hoinărind prin țară. Cînd se așază pe scaun iese praful din el de parcă ai bate covoare și merge puțin cîș, pentru că și-a rupt un picior acum cîțiva ani, din cauza unui „măgar năzdrăvan, dar și eu am fost nebun să mă urc pe el”. Insistă să împart cu el o felie de parizer groasă de un deget, un colț de pîine și țuica ce i-a mai rămas într-o sticlă de plastic de Frutti Fresh. El coboară la Bârlad să ia o bere și mai-mai să piardă trenul. Îl trezim în Tecuci și coboară în ultimul moment. Nu pleacă bine trenul și tipul de lîngă mine îmi spune că „era doar un păcătos și ăsta”.

> Țiganul Florin n-a mai mers cu trenul de zece ani. Urcă oarecum confuz în vagonul nou, tip tramvai, și se lasă călăuzit de cîțiva pasageri către locul din spate, la geam.

Fosta prietenă îl înșela cu un vecin.

2010

Țiganul Florin n-a mai mers cu trenul de zece ani. Urcă oarecum confuz în vagonul nou, tip tramvai, și se lasă călăuzit de cîțiva pasageri către locul din spate, la geam. Are o sacoșă galbenă, subțire, crăpată, în care ține un short cu steagul Americii și „MIAMI” scris pe el, o pereche de pantaloni de costum, un tricou roșu și o sticlă de coniac. „Lasă, frate, nu te mai gîndi tu la mine. Eu merg la surorile tale, merg la bunica, o să-mi fie bine”, îi spune fratelui la telefon. Mă roagă să-i păzesc bagajul cît se duce să tragă o țigară la baie. S-a certat cu nevasta, „din cauza părinților, că ea-i romîncă și eu țigan”, și acum se întoarce acasă, la sat. Nu știe ce-are să facă mai departe, dar trage de sticla de coniac ca un sugar de biberon.

2011

Eram cu un prieten din Iași și nici nu ne așezăm bine la locurile noastre că ne intră un om plîngînd în compartiment, cerîndu-ne 30 de lei, cît să-l ia nașul pînă la Constanța. Claudiu, mai milostiv decît mine, îi dă, și printre lacrimi începe să ne povestească. Am auzit de viteza TGV-ului, linii de înaltă tensiune, cum suedezii îi urăsc pe francezi, FC Vaslui, fosta prietenă de la el din sat, căreia îi trimitea „bani, aur, haine” și care-l înșela cu un vecin, femeile din afară, care nu cad la fel de ușor la „vrăjeală”, alpiniști utilitari, cum a trecut cu 120 la oră din Belgia în Luxemburg, șoferul fiind beat și nouă milioane de români care au dosar penal pentru înșelăciune, că fură țara.

Am obosit urmărindu-l și-l mai las și pe Claudiu să-l asculte și să-l întrețină, cît închid puțin ochii. Cînd mă trezesc, povestea lui e și mai tristă. Cît a muncit prin alte părți, încercînd să-și susțină familia, nevasta l-a înșelat și copilul care credea că-i al lui de fapt nu e. Acum își bea zilele și din cînd în cînd mai prinde cîte-un job. În iarna asta speră să prindă ceva pe instalații, cît să aibă bani pînă la primăvară și să nu fie nevoit să se întoarcă la casa de la țară.

2012

De Paște merge mai lejer treaba. O găină sau o curcă încap într-o sacoșă de la Metro și, chiar dacă punga-i găurită și din ea curge zoaie de sînge cu grăsime în capul altcuiva din compartiment și ajunge pînă la urmă să sleiască podeaua întregului vagon, cum am văzut în primăvara lui 2010, situația se rezolvă pînă la urmă. Sîntem oameni, ne-nțelegem. Dar porcul de Crăciun e mare și ocupă mult loc. Nu, pentru porc trebuie bilet. El nu intră la bagaj. 20 de lei la naș și ți-l pune în spate, unde parcă-i vagonul lui Moș Crăciun. Brazi peste tot, pe scaune, proptiți de scaune, de geamuri și de ușa de la veceu și cîțiva porci pe jos. Fiecare brad are agățat de o ramură un bilețel cu numele destinatarului, ca să nu existe discuții apoi. Cînd ajunge trenul în Constanța, cei doi nași coboară repede și se transformă în samsari, împărțind arborii celor care așteaptă zgribuliți în gară. ■

> Acum își bea zilele și din cînd în cînd mai prinde cîte-un job. În iarna asta speră să prindă ceva pe instalații, cît să aibă bani pînă la primăvară și să nu fie nevoit să se întoarcă la casa de la țară.

Arhitectul care a dat viață Iașului în comunism

Născut fiu de chiabur, a ajuns să înșire toată capitala Moldovei pe planșe.

Iașul lui Nicolae Vericeanu este un oraș care nu e suficient de înalt, dar nici suficient de îndrăzneț. Arhitectul care a împlinit luna trecută 80 de ani se uită în portofoliul său în care planșele nu mai încap. Casa Pătrată, clădirea Habitat, toate clădirile Universității Tehnice „Gheorghe Asachi" de pe splaiul Bahluiului și apoi se mută în Pașcani, în Vaslui sau Târgu Mureș, toate locuri prin care a desenat arhitectul. Fiu de chiabur, Nicolae Vericeanu recunoaște că a colaborat cu Securitatea ridicînd din umeri. „Altfel nu se putea". Astăzi privește cu îngîndurare asupra clădirilor pe care le-a ridicat în timpul vieții. Asociate cu partidul comunist, clădirile au ajuns în paragină și sînt simboluri ale urii multor dintre ieșeni. El însă le iubește. Cum ar putea altfel, doar nu el le-a dat viață?

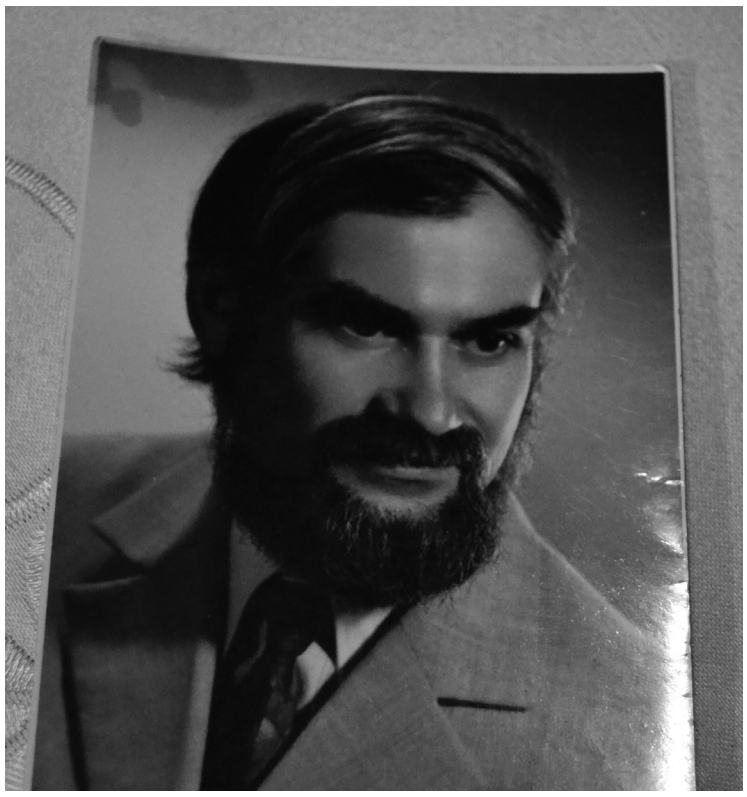

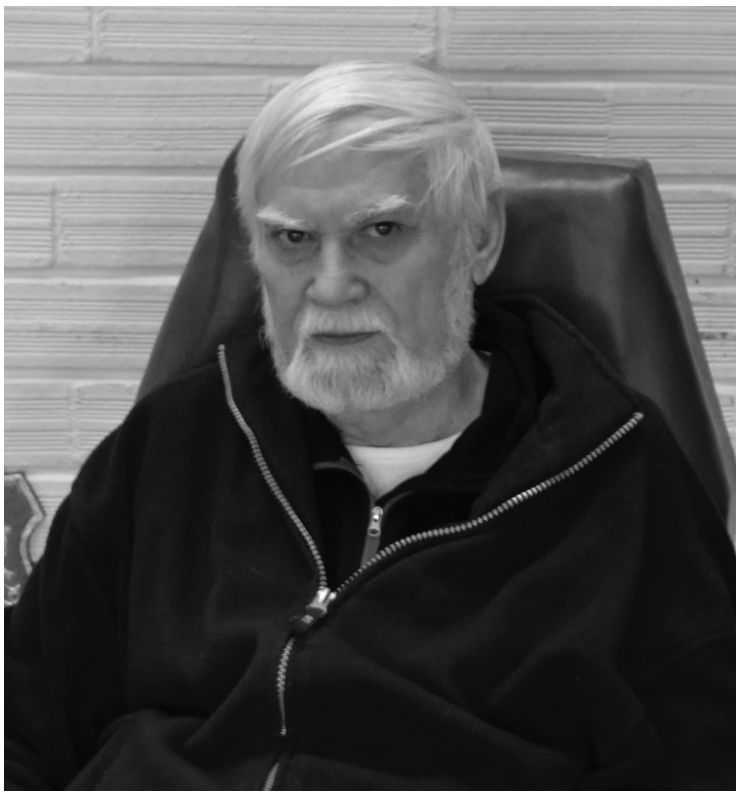

„Nimic din ce am spus Securității nu era adevărat"

de Cătălin HOPULELE | catalin.hopulele@yahoo.com

„Ce să mă fac acum? Am vrut să mă sinucid". Nicolae Vericeanu vorbește rar, cu o intensitate pe care o rupe, sporadic, de un rîs care pare forțat. „Mă rog" spune mereu cînd deschide un subiect care face, involuntar, să-și strîngă pumnii adunați în poale. Îmi spune că a vrut să se sinucidă de parcă ar povesti cum ninge afară. Era în anul al patrulea la Facultatea de Arhitectură de la București. „Mă, la cît m-am chinuit și cu liceul seral, și cu mizeria, am dormit în mașini, în garaje, în canal fiindcă nu aveam unde, nici ce mînca, nimic. Acum, după atîtea, cînd mai am atît de puțin, să mă exmatriculeze?", buzele i se ridică într-un rînjet înspăimîntător.

„Aș dinamita Casa Poporului. Arată groaznic, o țigănie ordinară să faci ce au făcut aceștia."

Pentru că el nu a avut o copilărie ușoară, deși promitea. Fiu de chiabur, cu doi frați, el trebuia să rămînă acasă să-l ajute pe tatăl său cu cele 17 hectare pe care le avea în zona Medgidiei. Fratele cel mare a fost destinat să ducă numele familiei mai departe, fiind trimis la Cluj la facultate. Pe el, însă, l-au prins reformele învățămîntului din 1948 în clasa a șaptea. „Nu am putut să mă înscriu în anul următor de studii că ne cerea certificatul de stare materială și acolo scria 17 hectare de pămînt. Gata, chiabur, nici nu stăteau de vorbă cu tine. Am vrut să mă înscriu la o școală tehnică de construcții și nici acolo nu am fost acceptat". Părinții săi au rămas fără pămînt și el a lucrat pentru o perioadă, la cei 15 ani, la o fabrică de boiangerie, apoi drept curier la canalul Dunăre - Marea Neagră. Abia cînd a avut anii necesari s-a înscris la un liceu la seral, a făcut acolo trei ani și mai apoi, la îndemnul colegilor, s-a înscris la arhitectură, la București. La examenul de admitere avea două probe, desen și matematică. „M-am apucat să o învăț singur, de la a plus b egal z și am trecut prin foarte multe culegeri. Învățasem atît de bine încît profesoara de matematică mă lăsa pe mine să fac pregătire cu colegii."

„Bineînțeles că vreau să fiu informator"

Pe hîrtia cu care s-a înscris la facultate a trecut în dreptul originilor sale „fiu de țăran mijlociu". Asta avea, cu trecerea anilor, să-l împingă să-și ia viața. Pentru că la arhitectură s-a descurcat bine. Atît de bine încît au vrut să-l trimită cu o bursă în Cehoslovacia. „Atunci au început cei de la «secu'» să sape", își amintește Nicolae Vericeanu. Au găsit că tatăl său fusese chiabur, că a mințit și a început, întîi, prin a fi dat afară din structurile studențești, pe motive de absențe. Apoi, din facultate. În acel moment, la ultimul etaj al clădirii pe care se urcase pentru a se arunca în „golul casei scării", și-a dat seama că mai are o singură speranță. Îmi spune, brusc, rupînd șirul amintirilor, că a avut un singur examen pe care l-a picat, chiar primul din primul an de facultate. „Aveam o aventură", spune acesta, rîzînd absent. Însă avea să mai pice un examen, tot la facultate, dar nu la o materie anume.

Doborîndu-și gîndurile sinucigașe, Nicolae Vericeanu l-a sunat pe fratele său de la Cluj, care avea cîțiva prieteni printre cei de la Securitate din București. „Avea cîțiva colegi care intraseră în Securitate. Eram disperat, l-am sunat și aproape imediat m-au chemat ăștia de la Securitate. M-au pus cu fața la perete, am stat nemișcat." L-au întrebat dacă e de acord să colabereze cu Securitatea, să informeze despre colegii și profesorii săi. „Bineînțeles că am acceptat, trebuia să îmi termin facultatea. Am acceptat să le fiu informator. Bineînțeles că le spuneam tot felul de prostii, mă chemau la cadre și trebuia să le spun. Și le povestea ce se întîmpla la institut, «domnule uite ce muzică decadentă este în atelierul nu știu care»", povestește arhitectul. A fost reprimit la facultate. Susține că a fost inofensiv, că nimic din ceea ce avea de spus Securității nu era important sau real și că toți cei despre care a vorbit l-au iertat. Se întîmpla la întîlnirea de 35 de ani de la terminarea facultății. „Ne-am întîlnit în '95 și nu am putut să nu le spun, era și fostul rector care fusese membru de partid, și m-am ridicat în plină ședință și le-am spus tot. «Știți că am fost exmatriculat, exclus, iar pentru asta am acceptat, a simțit vreo-unul dintre voi că v-am turnat?»" Nicolae Vericeanu povestește că în acel moment toți colegii săi s-au ridicat în picioare și au început să-l aplaude.

Casa Pătrată, cu proiectoare din Galați

La sfîrșitul facultății avea să ajungă la Iași, pe care a avut mînă liberă să îl modeleze. Primul său mare proiect cînd a ajuns în capitala Moldovei a fost chiar Casa Pătrată, sediul Prefecturii, care era la momentul respectiv sediul partidului în Iași. Fiind un proiect important nu putea să fie demarat fără acordul maimarilor statului. Așa că Nicolae Vericeanu s-a prezentat în fața lui Ceaușescu. „A fost ceva să încredințeze o lucrare atît de importantă, pe un amplasament atît de central, unui tînăr de abia ieșit din facultate. Toți ziceau să fie înaltă dar am ținut cu dinții la macheta mea de parter și două etaje. Am făcut cum au vrut ei și una de p+3, dar cînd m-am dus la Ceaușescu am amestecat hîrtiile ca să nu o vadă", povestește arhitectul înroșindu-se la față. Spune mîndru că dacă ar fi făcut Casa Pătrată de trei etaje nu s-ar mai fi văzut în spate Biserica Trei Ierarhi, ar fi luat din importanța impunătoare a Palatului, a Bisericii Sfîntul Nicolae Domnesc. „Nu puteam face asta. Dar a ieșit bine, am făcut prispa după o arhitectură țărănească, am lăsat spațiile verzi unde am băgat proiectoare luate de la Galați, proiectoare navale, nu minuni din astea cu halogen. Am avut o satisfacție extraordinară, îmi spunea directorul care îl conducea pe ambasadorul SUA venit în vizită că, soția sa fiind arhitect, stătea în fața Palatului Culturii și se uita la Casa Pătrată și a spus «magnific». După '89 nu a vrut unul să mai pună o scîndură pe ea, ca să nu creadă că au rămas comuniști că aia era casa partidului. Niște prostii." De altfel, au vrut odată să construiască în Iași o anexă în centru pentru ca să poată veni Ceaușescu să stea și l-au chemat pe Nicolae Vericeanu la București să vadă cum arată o sală din Casa Poporului, care atunci se ridica, ce îi plăcea lui Ceaușescu „la nebunie", ca să o reproducă în capitala Moldovei.

„Mă întreabă unul de la gospodăria de partid ce părere am despre Casa Poporului. Îi spun că aș dinamita-o și s-a dus fugind. Arată groaznic, o țigănie ordinară, să pleci de la arhitectura clasică și să faci ce au făcut aceștia... Vorba aia, doar vezi și casele țigănești."

Negocieri cu Ceaușescu pentru rectoratul „Asachi"

Nicolae Vericeanu a fost operat în urmă cu doi ani de cancer. Avea 78 de ani și lumea, pentru el, se oprise. „Acum mă aflu într-o perioadă de plutire. Mă doare spatele, obosesc repede, dar mă simt bine." Atunci s-a oprit și din proiectare. Se gîndește, îmi spune, fără nici o urmă de nostalgie, cum ar fi arătat Iașul astăzi fără Casa Pătrată, fără clădirile Universității Tehnice de pe Splai Bahlui, fără Teatrul Național renovat în '77, fără renovarea Hotelului Traian sau construirea clădirii Habitat. Toate proiecte care au stat sub ochiul său, toate planșe peste care el a trudit. L-au chemat și acum, cînd se renova teatrul, știind că el a fost cel care l-a recondiționat după cutremurul din '77. „Dacă mai vine un cutremur, nu-l văd bine", le-a spus acestora. După cutremur, cînd a fost chemat să-l recondiționeze, arhitectul spune că teatrul arăta mai rău decît în anii de după Revoluție cînd au început renovările. Lui i-au luat șase luni să-l refacă acum 30 de ani, celor care au lucrat după Revoluție le-a luat șapte ani. „Era distrus plafonul, s-a crăpat mult, am lucrat la fundație pentru că intrase apă peste tot, am făcut electrosilicatizare cu un profesor de la București dar era ceva ușor. Acum s-a intervenit cu stîlpi de beton, cînd am văzut ce au făcut, că îmi ceruseră și mie ajutorul, am zis că e prea tîrziu să mai pot face ceva. Am văzut că injectează betoane în fundație, nu se face așa", povestește arhitectul. Își amintește de nopțile în care stătea pe șantier, că se lucra 24 de ore, cu Teofil Vîlcu, păzindu-se de vizita lui Iliescu, care tot a venit în vreo două rînduri.

S-a mai certat într-un rînd cu Ceaușescu, cînd a venit vorba de clădirea rectoratului de la Politehnică. El a vrut un buget de 16 milioane de lei, ca să poată face trei etaje. Ceaușescu nu voia, s-au dus negocieri pînă cînd au ajuns la suma 12 milioane și un etaj mai puțin. Își aduce aminte și acum ce i-a transmis secretarul de partid după o vizită a tovarășului la Iași, după ce clădirea era gata. „A fost foarte mulțumit. S-a uitat din elicopter, a văzut-o din toate părțile și cînd a coborît le-a spus celor din comitetul de primire. «Băi băieți, să aveți mare grijă de clădirea asta»". ■

Opinia studențească
Numărul 471 | 9 - 15 decembrie 2013

O babă comunistă joacă teatru

Reprezentația a fost în premieră națională.

Din condeiul scriitorului Dan Lungu și din închipuirile regizorului Lucian Dan Teodorovici a ieșit spectacolul de teatru „Sînt o babă comunistă”, care a avut premiera pe țară la Ateneul Tătărași. Vineri seară, actrița Pușa Darie a adus-o pe scenă pe Emilia Apostoae, protagonista romanului lui Dan Lungu, care a povestit cum și-a ținut bucuriile strîns la piept, în vremea comunismului. N-a încercat să explice de unde i se trage nostalgia, aceea pe care o poartă în voce și în amintiri. Doar a spus o poveste. Una adevărată.

Amintirile Emiliei despre comunism sînt reînviate pe scenă.

de Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Pe scenă, actorii sar peste cîteva pagini din carte și ne trezim cu Emilia Apostoae, protagonista romanului, sub ochi. Este momentul în care încearcă să-și deznoade amintirile din tinerețea consumată sub umbra comunismului în fața unui băiat pe care îl cunoaștem drept „domnul scriitor”. Oricîte povestiri i-ar înșirui, el nu reușește să înțeleagă cum de Emilia, acum pensionară, încă mai simte gustul nostalgiei. Cum de vorbește fără regrete despre anii petrecuți în fabrică, despre cele șase zile pe săptămînă care începeau și se terminau lîngă Aurelia, Mitu și Hondrilă. Despre Dorofte, secretarul de partid, care se lăsa mereu înduplecat de maistrul fabricii.

Nici noi, jumătatea de după ’89 din sală, nu sîntem pe deplin dumiriți. Însă o ascultăm tăcuți în timp ce amintirile îi sînt înviate pe scenă. Actorii se joacă cu anii și îi poartă prin toate colțurile Ateneului. Emilia și domnul scriitor ies din încăpere, ca și cum s-ar plimba pe o alee, în drum către o terasă. Îi vedem și la cafenea, așezați la o masă la unul din balcoanele sălii, discutînd, în timp ce tînărul își aprinde o țigară. Cînd femeia povestește vreo întîmplare de pe vremea cînd lucra la fabrică, pe scenă, patru perechi de pași construiesc grăbiți un atelier, în timp ce reflectorul o țintuiește pe protagonistă. Decorul e simplu, dar de-ajuns. Nu e nevoie de mai mult ca să ne dăm seama că vedem o Emilia tînără (Andreea Spătaru) alături de trei colegi de muncă. Și ce dacă portretul tovarășului Ceaușescu veghează de pe perete, asta nu îl oprește pe Mitu (Adrian Marele) să spună bancuri despre „cel mai iubit fiu al poporului”. Rîsete peste rîsete, pînă ce șeful fabricii (Dumitru Năstrușnicu) începe a-i dojeni pe cei patru „puișori”, iar din public capetele se înclină, mîinile se eliberează din strînsoare și zîmbetele rămîn la locul lor.

Actorii din public

Nu numai cu anii se joacă actorii, ci și cu rolurile. Emilia tînără și cea bătrînă pasează ștafeta de la una la cealaltă. Cînd una povestește, cealaltă ascultă sau mimează gesturile, ca și cum ar fi două egou-uri separate ale aceluiași corp. Ori de cîte ori reflectorul fuge dintr-un colț într-altul, ne scapă cîte ceva. Unde au dispărut cei patru tovarăși? Dar domnul scriitor? De unde se aude vocea blîndă a Emiliei, cea de după ’89?

> Toată lumea își agită capetele din dorința de a-l vedea pe Ceaușescu.

Întreaga sală le este scenă, așa că întoarcem capetele în toate părțile să îi urmărim. De pe ultimele rînduri, abia dacă îi vedem pe Emilia și pe domnul scriitor, așezați pe două locuri din primul șir de scaune, ca și cum ar fi spectatori la propria piesă. Nu sîntem singurii care îi țintuim cu privirea, cei patru tovarăși de pe scenă urmărindu-i și ei, în tăcere.

„Cred că te prefaci că nu înțelegi”, îi spune Emilia domnului scriitor, care nu pricepe cum de ea nu l-a urît pe Ceaușescu. Dar mai bine să îi povestească o întîmplare. Numai ce apare Dorofte într-o zi și îi anunță că tovarășul vine în vizită la fabrică. În ziua cea mare, cuminți, cei patru îl așteaptă. Doar mînerul menghinei sîcîit de Emilia cea tînără scîrțîie. Nimeni nu zice nimic. Oftaturile de pe scenă sînt dublate de cele din public și toată lumea își agită capetele, doar, doar de l-o zări. Cînd colo, nu mai vine tovarășul. Un „oh” răsună pînă în ultimul rînd.

Vine și momentul Revoluției. S-a bucurat Emilia atunci? Și da, și nu. Ne lasă să îi răscolim din nou prin amintiri, iar ea, împreună cu domnul scriitor, se sprijină în coate pe scenă, întorcîndu-se cu spatele la public. Gata cu fabrica și cu prieteniile, fiecare își vede de drumul său, iar din atelier nu rămînem decît cu imaginea lui Dorofte, privind în gol, singur. „Sînt doar o babă comunistă”, așa își încheie Emilia poveștile, însă nu prea îl convinge nici pe domnul scriitor, nici pe spectatori.

Pe neprevăzute, portretul tovarășului cade, însă protagonista improvizează, fără să rupă șirul jocului: „a căzut, săracul”. În sală se pornește un val de rîsete, care amuțesc într-o clipă, căci finalul este presimțit. „Nu sînt eu personajul cărții tale. Eu sînt doar o babă comunistă și am știut să trăiesc și atunci, și acum. Întreabă-i și pe ei, uite cîți sînt aici.” Am așteptat, dar nu ne-a întrebat nimeni nimic. Poate domnul scriitor a găsit, în cele din urmă, răspunsurile la toate întrebările sale. ■

SIMFONII FĂRĂ HOTARE

Fagotul, în concert internațional la Iași

de Andrei MIHAI | mihaicandrei@yahoo.com

Joi seara, pe 5 decembrie, cîștigătorii Concursului Internațional de Fagot, aflat la prima ediție, au arătat că talentul lor nu este scrijelit doar pe o diplomă. Concertul a fost susținut în Sala Eduard Caudella de la Casa Balş a Universității de Arte „George Enescu” din Iași și, pentru două ore, cei trei cîștigători ai concursului au desenat în mințile noastre, cu ajutorul muzicii, balade.

În sală liniștea e grea. Aproape că ne simțim inimile în gît așteptînd ca Mihai Boboiescu, unul dintre cei doi cîștigători ai concursului de fagot, să-și înceapă solo-ul compus de Viorel Munteanu, fostul rector al Universității de Arte. La început timid, sunetul răgușit al instrumentului începe să se reverse spre public. Artistul devine brusc un îmblînzitor de șerpi, iar fagotul, fiara pe care încearcă să o stăpînească, scoate șuierături și sunete violente.

Lupta continuă ca un joc de copii, triluri puternice izvorăsc din instrumentul de suflat, la început sălbatice, apoi din ce în ce mai tăcute, semn că artistul a cîștigat lupta. Viorel Munteanu, compozitorul piesei, se ridică imediat de pe scaun și merge la tînărul artist pe care îl sărută pe ambii obraji și îl îmbrățișează lung.

Amurg de instrumente

Radu Saga, deținătorul locului al III-lea la concursul de fagot, nu este un luptător ci mai curînd un povestitor rătăcit. Acompaniat de orchestra simfonică a universității, artistul scoate primele sunete ale sonatei Ballat. Răspuns îi dau viorile spințare care, asemeni unor păsări, împrăștie în văzduh triluri vesele.

Contrabasul și tobele anunță venirea nopții, căci sunetele sînt încărcate de umbre și mister. Drept răspuns fagotul desenează, în tușe groase, iubiri înflăcărate. Viorile se liniștesc aproape de tot și doar din cînd în cînd mai scot cîte un geamăt fugar. Brusc însă încep să sune puternic anunțînd împreună cu toba, un răsărit de lună, pe care sunetele de fagot sînt cele care o urcă tot mai sus pe cer.

Alin Dănilă ne afundă și mai tare în misterele nopții, continuînd cu partea a II-a și a III-a a sonatei Ballat. Asemeni unui pictor care continuă o lucrare neterminată, Alin începe să creioneze cu ajutorul sunetelor grave pînza minților noastre.

Viorile își filfîie spasmodic corzile. Doar contrabasurile le răspund cu ecouri întîrziate. Dirijorul, energic, încearcă să țină captivă în vîrful baghetei sale voința instrumentelor, iar uneori pare că, în învălmășeala de sunete, acesta pierde controlul.

Este însă doar un sentiment căci, doar cu un semn al mîinii, acesta reduce la tăcere întreaga hoardă de instrumente. Se face din nou rocada artiștilor, iar Mihai Boboiescu încearcă să aducă primăvara la început de decembrie. Acesta începe vioi interpretarea concertului pentru fagot și orchestră a lui Mozart. Sunetele se împrăștie blînd, asemeni căldurii soarelui ce mîngîie întreaga natură.

La un semn autoritar al baghetei dirijorului, frigul a fugit de tot. Muzica molcomă desenează o zi toridă de vară, sunetului leneș al fagotului îi răspund viorile care scad tot mai mult în intensitate. Spre final, ca o ultimă sforțare a unui animal muribund, instrumentele scot împreună un geamăt. Însă nu unul care să-l arate înfrînt ci doar că s-a retras, în așteptarea unei noi bătălii. ■

ARTĂ ÎN CADRE

Prin ochiul unui proiector

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com

Comunicarea prin clipuri și sunete și-a găsit săptămîna trecută, la Iași, trei galerii unde să-și prezinte exponatele, după ce în 2012 alte ediții s-au împînzit doar prin București. Pe 6 decembrie, Salonul Video, Noțiuni de Expunere s-a deschis, oficial, pentru publicul ieșean în clădirea IașiTex, Galeriile Fundației Regale din Biblioteca Centrală Universitară (BCU) și Galeria Meru, unde va poposi pînă pe 22 decembrie.

Vernisajul din IașiTex, susținut de curatorul Luminița Apostol și organizatorul evenimentului Daniela Pălimaru ne-a prezentat, pe scurt, în ce constă forma unică a expozițiilor de filmulețe. „Prin dinamica acestui oraș și prin personalitatea culturală eterogenă a artiștilor participanți, dorim să realizăm un apel către reconfirmarea puterii vizuale a limbajului video contemporan”, a declarat curatorul.

În Galeriile Fundației Regale de la BCU, fiecare exponat a fost așezat pe trei nivele, ajungînd pînă în vîrful cupolei. Acolo, pentru temerarii care au urcat fiecare treaptă au fost poziționate în formă de triunghi trei scaune. De jur împrejur, însă, tot ce puteai să auzi era un zgomot ce îți intra pe sub piele, trecea de mușchi pînă ce ajungea la inimă, care cu fiecare vibrație sonoră bătea tot mai intens. Din boxe a început să răsune o voce acută, care acoperă sunetul puternic și, folosind cuvinte într-un ritm sărit, ne-a relatat poezia „Viața unei baterii”.

Cu cît coboram mai jos, rezervele ne erau parcă alimentate, încetul cu încetul, de diferitele obiecte de artă video prezentate prin fel și diferite chipuri. Oriunde ai fi întors capul, dădeai peste un filmuleț cu cîte o tematică unică, pornind cu eliberarea unor țări africane sau decăderea omului la anonimatul online pentru a avea liber la discurs. Toate, folosind doar cîteva secvențe și puțină magie de montaj. „Artist on strike”, „My tribe” sau „Closing the Gap” au ieșit mai puternic în evidență întrucît, prin intermediul unui proiector, le-am putut privi pe întreaga suprafață a unui perete.

Restul au rămas, și încă mai rămîn, pentru ochiul curios al vizitatorului. ■

De la Nistru la Carpați vorbim română

Republica Moldova a făcut un pas înapoi peste Prut.

Joi, reprezentanții Curții Constituționale din Republica Moldova au hotărît că limba oficială a statului este româna, și nu moldoveneasca, după cum a fost stipula în Constituția din 1994. Decizia a fost văzută de partea stîngă a Prutului drept un moment istoric, în care limba română a cîștigat, moral, un avînt pe care l-a pierdut în urmă cu aproape 20 de ani. Pe partea dreaptă a Prutului, cei mai optimiști au văzut în actul de joia trecută un pas mărunt în îndeplinirea idealului de unire, dar cei mai pesimiști încă așteaptă votul Parlamentului prin care limba română să fie ridicată la rangul de limbă oficială.

Trecutul și graiul ne unesc.

Declararea unei limbi moldovenești a fost un act de genocid

de Iulia CIUHU | cristina.ciuhu@yahoo.com

Prin acțiunea de joi, Curtea Constituțională din Republica Moldova a stabilit că Declarația de Independență prevalează Constituției, care declară că limba oficială a statului este „moldoveneasca cu grafie latină". Cînd a fost introdusă aceasta în Basarabia?

Conceptul de limbă moldovenească a fost introdus oficial prin Pactul Ribbentrop-Molotov. El exista dinainte, pentru că, de cînd au înființat Republica Transnistria, o regiune autonomă, sovieticii deja vorbeau de limba moldovenească. După aceea, conceptul a fost folosit pentru a despărți un teritoriu ocupat de restul teritoriului românesc. Aceasta a fost o problemă de politică, de poliție lingvistică, cu deosebirea că politica înseamnă o atitudine constructivă, rațională și poliție lingvistică înseamnă constrîngere. Pentru ca să-și afirme drepturile asupra unui alt teritoriu, inclus în Uniunea Sovietică. Declararea unei limbi moldovenești a fost un act de genocid împotriva populației din această țară, din această parte a țării românești, pentru că au încercat să creeze o stare de spirit împotriva României, împotriva sentimentului național și al sentimentului cultural românesc. Eugeniu Coșeriu, un lingvist de faimă mondială, născut la Bălți, a scris despre această atitudine imediat după 1990-1991 și a considerat că perpetuarea acestui spațiu științific este de fapt o insultă adusă adevărului științific și o încercare grosolană de a păstra zona românească în sfera intereselor sovietice. Nu s-a putut păstra acest concept pentru că, de cîte ori au fost consultați specialiștii de la Academia de Știință a Moldovei și de la Universitatea din Chișinău, s-au pronunțat prin memorii și prin declarații oficiale adresate Parlamentului că nu se poate vorbi de o limbă moldovenească din punct de vedere științific și nici din punct de vedere moral. Cît despre alfabet, înainte de '91 s-a folosit cel chirilic ca să pară o limbă slavă, dar și limba poloneză este o limbă slavă care se scrie cu alfabet latin. Deci alfabetul nu este o marcă a originii unei limbi sau a statului unei limbi din punct de vedere genetic și din punct de vedere funcțional. Noi putem scrie cu orice alfabet, limba rămîne aceeași.

O astfel de încercare de modificare a Constituției a fost inițiată în 1996 de către președintele Mircea Snegur, însă Parlamentul a respins introducerea denumirii de limbă română.

Parlamentul era format din vechile cadre de mîna a două din Republica Moldova și s-au opus din interese politice. Adevărul a fost susținut cu dovezi științifice și a inclus o revenire la savanți sovietici care au citat mereu puncte de vedere ale unor mari specialiști de lingvistică romanică din Uniunea Sovietică. Dar aceștia nu au luat în considerație niciodată faptul că ar fi vorba de o limbă aparte față de limba română, că este deci o unitate dialectală, dar care nu ocupă doar suprafața dintre Prut și Nistru, dar și suprafața dintre Nistru și dincoace de Carpați și de la Vest de Carpați cît și o parte din Transilvania. Nu putem vorbi de o limba oltenească, nici de una bănățenească, ci de nuanțe regionale ale limbii române, așa cum păsările sînt păsări în general, dar avem și rîndunele, avem și ciocîrlii, care sînt specii ale păsărilor.

Stelian DUMISTRĂCEL
profesor universitar, lingvist

Ideea acestei limbi a culminat în 2003 cu apariția editorială a Dicționarului Moldovenesc, coordonat de Vasile Stati.

Acest dicționar este o rușine pentru știința, pentru lexico-grafia contemporană, pentru că ei nu au putut scrie măcar în așa-zisa limbă moldovenească nici prefața, care este scrisă în cea mai autentică limbă română. Este vorba de neologisme, de termeni științifici, iar diferențele la care se referă dicționarul sînt de ordinul nuanțelor regionale. Există aceste diferențe, dar pe lîngă ele au fost introduse foarte multe rusisme, care înseamnă tot cuvinte cu circulație regională care se referă la administrație, la politică, la agricultură. Deci cu cîteva cuvinte din aceastea nu poți face o limbă, ele sînt doar o parte a vocabularului.

În urma recensămîntului din 2004, peste 60% din populația Moldovei a declarat că limba oficială ar fi cea moldovenească și nu româna. Credeți că din cauza propagandei rusești se pierde ideea de limbă română care ar fi un element de identitate națională?

Problema este cine a făcut recensămîntul. Și pe mine dacă mă întreabă cineva ce limbă vorbesc aș spune limba română și adesea cu nuanțe de pronunție moldovenești. Dar nu înseamnă că este altă limbă, iar un oltean vorbește tot limba română cu o coloratură oltenească, iar diferențele regionale sînt în toate limbile din Europa. În Franța se vorbesc dialecte diferite și oamenii neinstruiți pot să creadă că atunci cînd întrebi pe cineva ce limbă vorbește, el va răspunde în „provanțadă". Da, este o parte a limbii franceze care are alte nuanțe. De aceea italienii din Sicilia spun că vorbesc limba „siciliană". Deci acestea sînt criterii empirice, niște caracterizări empirice ale unor oameni care nu au conștiința statului lingvistic și al idiomului pe care îl vobesc.

Zilele trecute, limba română a fost declarată limbă regională în raionul Teceu din Ucraina. Peste tot se vorbește de un moment istoric în care limba română își capătă moral niște drepturi.

Da, acesta este un moment istoric din punct de vedere al actelor oficiale. Este o reabilitare morală, mai ales pentru că nimeni nu s-a îndoit niciodată de această limbă, dar prietenii mei, născuți la Cernăuți, care lucrează la Chișinău, să știți că au etnie română. În Ucraina sînt români și moldoveni. Da, ei sînt români, și atunci limba română a fost acolo, nu s-a spus numaidecît că e numai limba moldovenească. Că acolo, Cernăuții sînt în Bucovina, nu în Moldova. ■

În dulcele grai al politicienilor

Pe 5 decembrie, am simțit cum Moldova se apropie cu încă un pas de România. Decizia Curții Constituționale din Chișinău a înflorit toate podurile de flori care s-au pus vreodată de-a lungul Prutului, iar entuziaștii deja vor ca-n 2018 (un secol de la Unirea din 1918) să împărțim și aceeași țară.

Recunoașterea limbii române ca limbă oficială nu este decît dovada însușirii unui adevăr științific și istoric. Lucru care a avut nevoie de mult curaj, pentru că în fostele state comuniste, adevărul se scria în manualele de propagandă și nu în cele de istorie. Dar să iei decizia Curții Constituționale drept o bună premisă pentru a porni procesul de unificare, ar fi o greșeală colosală. Sînt destule țări care au aceeași limbă, împart o bună parte din istorie și nici vorbă să-și unească și granițele.

George GURESCU
reporter TVR

Apoi, nici să nu ne gîndim la comparația cu Republica Democrată Germană, care s-a unit cu Germania Federală în 1990. Pentru ei, Zidul Berlinului era o grămadă de cărămizi, tencuite de sovietici, pe spinarea puterilor occidentale. Pentru noi, Prutul a fost zidul construit de comuniști pe care nu prea am știut cum să-l demolăm sau să trecem peste.

Oricît de romantic este acest proiect, o unire în secolul al XXI-lea nu înseamnă o rezoluție comună adoptată în parlamentele celor două țări.

Nu înseamnă nici adunări publice de zeci de mii de oameni în piețele marilor orașe. Pasiunea nu mai poate ține locul proiectelor pe termen îndelungat, iar în această situație nu vorbim de alianțe pe care să le rupem atunci cînd ne supărăm pe partenerii noștri.

Mă îndoiesc că instituțiile de la București sînt în stare să asculte.

Apoi, București trebuie să-și scoată din cap imaginea Moldovei – ruda amărîtă care se reîntoarce la familia ei. Moldova este un stat de sine stătător cu propriile ambiții, economie și propria ei identitate. Nu ne putem aștepta ca ea să se unească necondiționat cu noi, acceptînd tot ce-i propunem.

Mă îndoiesc că instituțiile de la București sînt în stare să asculte cerințele conducătorilor de la Chișinău. Dacă s-ar uni țările, ar trebui creat un model de guvernare diferit, care să reflecte noua realitatea și nu doar să adăugăm în Parlament cîteva scaune în plus, pentru noile circumscripții electorale. Momentan, în România, politicienii au uitat unde au lăsat contractele de la Bechtel și cred că țara se conduce prin declarațiile de seară ale premierului și președintelui. Trebuie să-i învățăm și pe ai noștri să vorbească aceeași limbă. ■

Opinia studențească
Numărul 471 | 9 - 15 decembrie 2013

FĂ UN STOP-CADRU

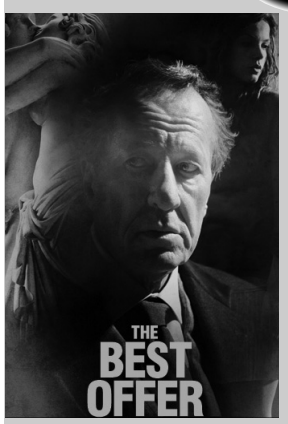

Titlu: „„The Best Offer”
Regizor: Giuseppe Tornatore
An: 2013
Actori: Geoffrey Rush, Jim Sturgess, Sylvia Hoeks
Gen: Dramă, Romance

★★★★☆

Portretul iubirii este un fals autentic

de Andrei MIHAI | mihaicandrei@yahoo.com

„The Best Offer” este un film care te prinde încet, dar sigur. Îți captează atenția treptat, te amețește cu metafore și intrigi, iar apoi, fără să realizezi, ești prizonier ca într-un bazin cu nisip mișcător care îți pătrunde pînă la os.

Virgil Oldman (Geoffrey Rush), personajul principal al filmului, este un evaluator de artă, însă dragostea sa pentru pictură îl face să nu fie mereu sincer. Meticulos pînă la obsesie, dar îngrozit de contactul fizic cu alți oameni, acesta îi minte pe mulți dintre clienții săi doar pentru a avea posibilitatea să cumpere chiar el acele tablouri.

Oldman nu-și dorește însă operele de artă datorită valorii lor materiale, ci pentru că se îndrăgostește, pe rînd, de fiecare dintre femeile de pe pînză. El compensează astfel imposibilitatea de a iubi o persoană reală și se afundă tot mai mult în contemplarea artei. Virgil este atît de absorbit de această nebunie încît ajunge pînă la punctul în care nu mai poate privi o femeie decît dacă este născută din pensulă și tuș.

Lucrurile încep să se schimbe însă atunci cînd Claire (Sylvia Hoeks) îl sună pe Oldman

> Virgil nu-și dorește operele de artă datorită valorii lor materiale, ci pentru că se îndrăgostește, pe rînd, de fiecare dintre femeile de pe pînză.

solicitîndu-i serviciile de evaluator. Primele încercări de a se întîlni eșuează, lucru care îl enervează la culme pe expertul de artă. Totuși nevoia de a-i elucida misterul tinerei a cărui voce nu a auzit-o decît la telefon îl atrage tot mai aproape de aceasta.

Află apoi că tînăra suferă de agorophobie, frica de spațiile deschise, la care se adaugă și neîncrederea pe care aceasta o are față de oameni, iar asta îl face pe evaluator să-și dorească și mai mult să o salveze pe aceasta. Claire nu a mai ieșit din vila familiei de cînd era doar o copiliță, iar moartea părinților ei a rupt și mai mult contactul pe care îl avea cu exteriorul. Chiar dacă este baricadată în camera sa, Virgil reușește treptat să dărîme zidul pe care tînăra l-a construit în jurul ei, reușind în același timp să scape și acesta de frica de a avea contact fizic cu oamenii.

Totul începe să se transforme într-o poveste de dragoste, însă realul pare a mai avea o față și la fiecare cadru descoperi parcă un nou strat al călătoriei narative. Turnul în care s-a închis frumoasa tînără se transformă într-o casă de cărți de joc, unde nimic nu mai pare a fi real, iar iubirea, prietenia, sau oricare alte sentimente umane, pot oricînd fi falsificate, asemeni oricărei alte opere de artă. Doar că orice fals ascunde în el și ceva original. ■

NAVIGHEAZĂ PE-O PAGINĂ DE CARTE

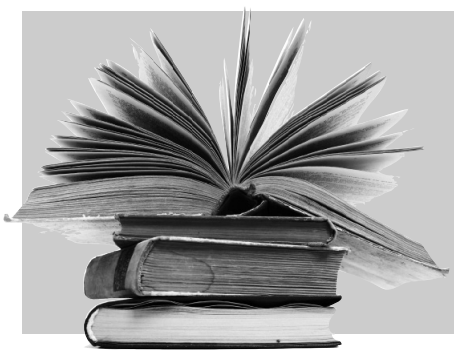

Titlu: „The Luminaries”
Autor: Eleanor Catton
An: 2013
Editură: Granta Books
Gen: Ficțiune, Mistery

★★★★☆

Zodia căutătorului de aur

de Anca TOMA | anca.ioana.toma@gmail.com

„E o întrebare personală, doar a mea – ce poate aduce un suflet aici jos, la capătul lumii?”

Eleanor Catton s-a transformat, pentru cîteva zile din acest an, într-un tablou de date statistice. „The Luminaries” a devenit și el o cifră. La 28 de ani, autoarea neozeelandeză este cea mai tînără cîștigătoare a premiului Man Booker Prize cu un roman de 848 de pagini, cel mai lung din istoria distincției literare. Povara simbolică pe care o poartă volumul, însă, nu stă în nici unul dintre numere. „The Luminaries” e o ficțiune înfricoșător de atent construită, o poveste plăsmuită, dar îndeajuns de intangibilă încît nimeni să nu-i poată contesta încercarea de-a fi istorie pură.

În 1866, cînd Noua Zeelandă icnea sub propria renaștere în urma Tratatului de la Waitangi, vînătorii de aur veniți să descopere și să stăpînească cîte o boabă din ciorchinele adîncit în pămînturi își topeau destinele în crimă, opiu și-n cearceafuri de prostituate.

Catton privește acest sistem social de sus, nu din interior. Nu aruncă personaje în mijlocul misterelor pe care le coase, ci le plasează fin și le fură, apoi, fără explicații. Cei 19 protagoniști ai romanului au identități astrologice – 12 semne stelare și 7 planetare –, iar intrările și ieșirile lor din scenă sînt sortite, nu alese.

În mijlocul lor, Walter Moody, un britanic ajuns în orășelul Hokitika în căutare de prosperitate, ascultă viciile societății în care se trezește înecat cu fum de țigară și intră, voluntar, în jocul de sinucideri și averi răsărite din pămînt. Cititorul nu poate decît să spere că fiecare personaj, fiecare voce care-l

> Scriitura lui Catton are înrîuriri victoriene, cu un vocabular elegant.

face martor la dezlegarea firului narativ, va trăi îndeajuns în poveste încît să-și explice existența.

Scriitura luminoasă a lui Catton are înrîuriri victoriene, cu un vocabular elegant, dens și o topică complex brodată. Romanul renunță la personaje cu seninătatea stingerii unor stele, nu încearcă să explice oameni, ci rămîne o dezvăluire încîlcită de mistere. De ce ar încerca o prostituată să se sinucidă, cum poate un bețiv mort să fie bogat, unde a dispărut cel mai înstărit om al insulei. Pentru că află toate răspunsurile, „The Luminaries” nu cîntărește peste 800 de pagini, ci apasă pe cîteva mii ca să ne încapă în suflet. ■

ASCULTĂ DE (LA) NOI

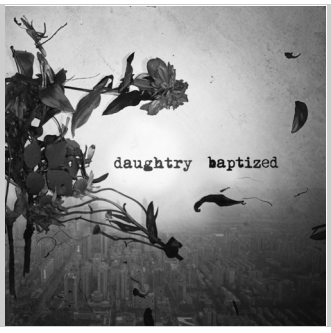

Album: „Baptized”
Artist: Daughtry
An: 2013
Gen: pop-rock

★★☆☆☆

Renaștere din cenușă pop

de Mădălina OLARIU | madalina.olariu@yahoo.com

După ce a cîștigat al cincilea sezon al American Idol, Chris Daughtry a prins destul curaj cît să treacă dincolo de *cover*-uri și de apariții single pe scenă și de aceea și-a format propria trupă, care îi poartă numele. Dacă în anii imediat următori, americanul reușea să ne uimească cu vocea sa masculină, cu versuri și melodii ușor de digerat, pe parcurs, acesta pare să-și fi pierdut sursa de inspirație. De atunci și pînă acum, formația și-a pierdut din idei, albumul „Baptized” avînd cîte puțin din fiecare material precedent.

Partea proastă e că din formație rock, Daughtry a devenit una cu influențe accentuate pop, cu versuri adolescentine, unul dintre motive fiind poate și faptul că a ales să lucreze alături de Claude Kelly, cel care a scris versuri pentru Britney Spears sau Whitney Houston. Astfel, povestea albumului este bazată pe experiențe personale și clasicile povești de dragoste neîmpărtășită, care de această dată însă, sună ciudat din partea unui bărbat. De exemplu, „Waiting for Superman” este genul de piesă pe care ai asculta-o doar pentru linia melodică și nu pentru versurile care ar putea fi cîntate mai degrabă de cineva gen Taylor Swift. „She's talking to angels, counting the stars/ Waiting for Superman to pick her up/ In his arms” (Ea vorbește cu îngerii, numără stelele/ Așteptînd pe Superman să o prindă în brațele sale).

Ceea ce aduce nou albumul și ceea ce îl face să crească în ochii fanilor este tenta de folk american, cu elemente country pe care este bazată melodia „Long Live Rock and Roll”. Aceasta este o încercare de a combina elementele rock cu cele folk, prin intermediul banjo-ului (instrument muzical cu coarde ciupite, asemănător cu o mandolină). Versurile melodiei sînt un colaj de nume de artiști

> Ceea ce aduce nou albumul este tenta de folk american, cu elemente country.

din anii 70-80, aranjate sub forma unui tribut, adus celor care au reînviat „muzica pentru suflet”. „Long live big guitars, and music for the soul,/singing, don't give up, don't grow old, long live crazy nights, and records made of gold” (Trăiască chitările și muzica pentru suflet/ cîntînd, nu te lăsa, nu îmbătrîni, trăiască nopțile nebune și înregistrările de aur.) În „Baptized”, Daughtry își pierde însă din identitate. Își pierde din măiestria de a mînui chitara, pe care o auzim tot mai puțin în cele 15 melodii, aceasta fiind înlocuită de elementele pop care nu se pliază pe vocea solistului, ci s-ar potrivi mai degrabă unei adolescente. ■

ASTRELE DIXIT

Nu mai suporți frigul de afară nici pentru cîteva minute și de aceea nici la magazinul din colț, după pîine, nu mai ieși. Ai totuși noroc cu cei doi colegi de cameră care au grijă să-ți mai cumpere cîte ceva. Ar cam trebui să le faci cinste cu o bere. Fără ei ai cam muri de foame.

Ai primit de la un prieten o sacoșă de bumboane Bucuria și ai reușit să le mănînci pe toate într-o singură zi. De acum, ca să nu îți rămînă mici toate hainele, nu mai vrei să mănînci nimic. Nu poți rezista însă prea mult și de aceea le-ai interzis colegilor de cameră să mai aducă mîncare.

Ca un adevărat student ai început deja vacanța de iarnă. Nu mai mergi la nici un curs, nu-ți mai faci nici o temă și dormi în fiecare zi pînă la prînz. Ai uitat totuși că aveai programate cîteva examene și nu te-ai prezentat la nici unul. Nu-ți pare rău. E frumos în anul al II-lea.

De cîteva săptămîni nu ai mai băut nici măcar o bere, ajungi acasă la timp și toate treburile ți le faci așa cum trebuie. Prietenii tăi încep să fie îngrijorați și se întreabă dacă predica celor doi bărbați îmbrăcați la costum și cu biblia în mînă, care ți-au dat numărul de telefon, nu te-au convertit.

Și anul acesta te gîndești să fii mărinimos și ai început să ajuți toți oamenii străzii din cartier. Nu vrei însă să le dăruiești haine, mîncare sau băutură ci un cazan pentru făcut rachiu. În felul acesta le va fi cald tot anul, vor uita că le este foame și nici nu te vor mai deranja cerșind la ușă.

Chiar dacă nu crezi că există Moș Nicolae, ai primit totuși cadoul mult visat. Cîțiva prieteni ți-au trimis o damingeană de vin din Vrancea, cîteva sticle de pălincă de Maramureș și o sticlă de votcă din Moldova. De sărbători vei fi cel mai fericit om din Iași.

PRIMUL RĂCNET

Harta cu povești istorice

de Iulian BÎRZOI
| iulian.birzoi@gmail.com

De-a lungul vremii, Google Maps și-a cîștigat încrederea în rîndul internauților datorită preciziei și eficienței sale, încît au apărut și tot felul de *meme*-uri în care se glumește pe seama serviciului asemănător oferit de Apple. Și se spune că dacă vreodată o să vrei să ajungi în Mordor, Google Maps te poate ajuta. Lăsînd gluma la o parte, aceștia din urmă au anunțat vinerea trecută că urmează să facă un parteneriat cu National Geographic.

Revista americană intenționează să facă accesibile tuturor, prin intermediul proiectului, peste 500 de hărți și referințe istorice, care vor fi adăugate în lista cu *layere* (n.r.: straturi) de la Google Maps. Astfel, cei de la National Geographic vor oferi curioșilor posibilitatea să explureze numeroase locuri din trecut și să afle despre evenimente istorice importante sau să remarce schimbările care au decurs pe parcursul anilor. De asemenea, prin intermediul uneltelor disponibile, National Geographic vrea să ne spună „povești", să ridice atenția publică privind unele probleme de mediu acolo unde este cazul, sau să adauge constant articole, fotografii și alte informații din expediții.

Revista americană intenționează să facă accesibile peste 500 de hărți.

Layerele din serviciul oferit de către motorul de căutare vor fi aproape identice cu hărțile pe care revista le-a publicat de-a lungul timpului în numerele sale, reprezentații publicației adăugînd că unele dintre respectivele hărți erau atît de rare încît mai puteau fi găsite doar în anticariate sau garaje prăfuite. În acest mod, aceștia se pot adresa unui număr mai mare de oameni decît cumpărătorii fideli ai revistei.

Tot prin intermediul proiectului, National Geographic poate scoate și un ban în plus care să-i ajute cu finanțarea expedițiilor. Toate hărțile de pe Google vor fi gratuite, revista oferind un serviciu prin care vrea să licențieze, sau să scoată versiuni în *print* ale acestora contra unor sume de bani.

Această colaborare prin care se unește tehnologia nouă cu mijloacele vechi pare una din care fiecare are cîte ceva de cîștigat. Fie că-i vorba despre despre plusul de popularitate pentru motorul de căutare, portavocea pentru National Geographic sau curiozitatea internauților, acest proiect deschide cîteva uși și pentru cercetători care, folosind hărțile online, pot realiza tot felul de studii legate de mediu, turism, climă, statistici demografice, etc. ■

SCOR LA PAUZĂ

Piciul cu medalii de aur

de Paul ANDRICI|
paul.andrici@yahoo.com

În 2012, Larisa Iordache și Diana Bulimar erau denumite „Picii" din lotul național românesc pentru competițiile internaționate de gimnastică. Atunci a fost și primul an de seniorat al Larisei, care la competițiile europene a devenit campioană la sol, vicecampioană la bîrne și medalită cu bronz la Jocurile Olimpice. Toate la doar la 16 ani.

Pentru o sportivă adolescentă, care a avut la dispoziție numai cîteva luni de experiență în lumea matură a gimnasticii, acestea nu sînt doar cîștiguri, ci adevărate cuceriri care-i demonstrează abilitățile. Să nu uităm, de asemenea, că atunci ea și Diana Bulimar au preluat și stafeta de la Cătălina Ponor și Sandra Izbașa, care în 2012 s-au retras din lotul național. Și nu orice fel de ștafetă, mai precis cea de lider al echipei. Asta însemna nu numai că trebuie să conducă, dar să devină și „motoarele „următorului lot de atleți care vor participa in diferite și multe competiții", după cum declara într-un interviu pentru Prosport. „urmatorului lot de atleți care vor participa in diferite și multe competiții"

Larisa Iordache a adus o altă bucurie României, după ce a reușit să ocupe patru locuri I la Cupa Mondială de Gimnastică de la Glasgow și o medalie de aur. Aceasta a adunat 57, 932 de puncte, învingînd-o pe cîștigătoarea de anul trecut, americanca Elisabeth Price, clasificîndu-se pe primul loc la categoria de individual compus și tot pe aceeași poziție la trei aparate. Bizar este faptul că, tot în interviul dat pentru Prosport, Larisa a menționat că unul din scopurile pentru 2013 este „ să obțin o medalie la individual compus". Și a reușit, s-a zbătut cu această probă și a cucerit-o, pe drum întîlnind și alți șapte gimnaști, care au fost invitați în funcție de ierarhia ultimei ediții a Campionatului Mondial.

De fapt, încă de la începutul lui 2013, Larisa Iordache s-a apropiat încetul cu încetul de scopul propus după competițiile europene și olimpiadele.

La cele din Moscova a mai primit o medalie de aur la sol și una de argint la bîrnă, iar din Belgia a plecat cu două de aur. Pe oriunde ar fi fost în ultimul an, nu s-a despărțit de acele țări cu mîna goală, iar fiecare campionat a punctat-o cu cît de mult a meritat. ■

MAI PLAȚI CA ECRANUL

TVR se mută la sat

de Cătălina DOBROVICEANU |
dobroviceanu.catalina@yahoo.com

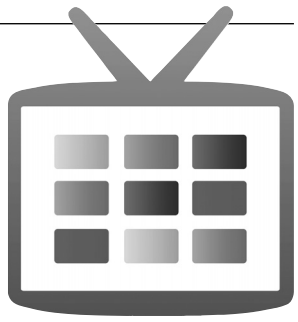

Chiar dacă este începutul iernii, la unele televiziuni parcă a venit primăvara. Așa s-a întîmplat la TVR 3, unde movul cu care s-au obișnuit telespectatorii să asocieze postul de televiziune s-a transformat de vineri, 6 decembrie, în verde. Dar aceasta nu e singura modificare. Și în grila de programe au apărut cîteva schimbări, în centrul atenției fiind de-acum emisiunile care mută obiectivul camerei înspre viața satului. Oricum ar fi, conducerea Televiziunii Române (TVR) a explicat că identitatea postului va rămîne aceeași și că studiourile regionale ale TVR vor fi, astfel, puse în valoare.

„Este timpul ca televiziunea publică să se adreseze unui public de multe ori ignorat și nevalorificat. Este vorba despre cetățenii din mediul rural care așteaptă ca România să se întoarcă cu fața la ei", a precizat Claudiu Săftoiu, directorul Societății Române de Televiziune (SRTv). Schimbarea a fost făcută înaintea emisiunii „Apasă pe verde", de la ora 16.00, în care au fost discutate atît modificările grafice, cît și noutățile editoriale ale postului. Din „caruselul de emisiuni", așa cum le vede directorul SRTv, se numără două producții noi, „De la sat la site" și „Agroactiv". Chiar dacă vor fi difuzate de luni pînă vineri, din studiourile regionale sau pe canalele locale ale televiziunii publice, toate acestea au în comun o singură zonă de interes: cea rurală. Vor fi producții despre tradiție, etnografie, agricultură și viața la sat.

De fapt, această schimbare a venit în urma protocolului de cooperare semnat de președintele SRTv și ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Daniel Constantin, la sfîrșitul lunii octombrie. Deși Claudiu Săftoiu a menționat că nu va fi atinsă independența editorială, trei membri ai Consiliului Național al Audiovizualului (CNA) au reclamat la Parlament semnarea protocolului.

Narcisa Iorga, Florin Gabrea și Valentin Jucan au punctat în scrisoarea adresată Comisiilor de cultură din Parlament că acest demers încalcă libertatea presei și că Televiziunea Română riscă retragerea licenței.

Totuși, acest subiect nu a intrat pe ordinea de zi a ședinței CNA de joi. Mai bine, măcar la televizor să avem primăvară din toamnă pînă-n vară. ■

DE LA CENTRU

Opozantul

Traian Băsescu își retrăiește momentul 2004, cînd se poziționase pe scena politică din postura de singur împotriva tuturor. Legea pentru Rompetrol, codul insolvenței, privatizarea CFR Marfă, descentralizarea și, acum, bugetul pentru 2014 sînt marile subiecte pe care a rămas practic singur împotriva majorității USL. Motivele aproape că nu mai contează, deși merită inventariate. Realitatea palpabilă e că, pentru majoritatea electoratului, Traian Băsescu e singura piedică în calea unei majorități de 70%.

Să trecem pe repede înainte motivele posibile ale opoziției președintelui față de politicile guvernamentale: conștiința omului politic care știe că aceste măsuri economice/politice guvernamentale sînt fundamental proaste; nevoia de a-și consolida electoratul fidel. Că e vorba de transferul ulterior de simpatie către Mișcarea Populară sau către alt vehicul electoral, vom vedea mai tîrziu; reacția firească față de o Opoziție inertă, care ratează toate marile teme de dezbatere politică; caracterul asumat de președinte-jucător

Cu aceste posibile motive în minte, Băsescu s-a poziționat clar ca principalul adversar al USL, al Guvernului și al lui Ponta. Dar lupta reală nu este între Băsescu și Ponta, ci între președinte și structura dură a PSD care îl menține pe Ponta la Putere pentru ați proteja și perpetua interesele. Revenind la disputa pe bugetul de stat pentru 2014, Traian Băsescu a simțit ocazia de a ataca decisiv. A intuit că tema accizei pe benzină și motorină este una populară și a riscat mult pe aceasta carte. A îndrăznit chiar să întoarcă memorandumul cu FMI și Comisia Europeană, gest fără precedent. Și-a construit un argument logic pe seama faptului că banii din acciză nu vor merge la construcția de drumuri, ci la baronii locali. Încercînd să dea explicații, Victor Ponta si aghiotanții săi din guvern s-au adâncit în echivocuri, confirmînd indirect ipoteza lui Băsescu. Iar întîlnirea de joi a premierului cu marile companii petroliere, care s-a vrut ascunsă de ochii presei, a devoalat intenția lui Ponta de a stabili cu aceste companii o strategie prin care prețul combustibilului să nu crească. Strategia a eșuat însă.

Cristian PANTAZI
redactor-șef HotNews.ro

Ce va urma? O bătălie propagandistică ce trebuie citită în cheia alegerilor prezidențiale din 2014. Băsescu face tot posibilul pentru a eroda popularitatea PSD și a lui Ponta, pe care îl intuiește drept candidatul cu cele mai mari șanse. Pentru cine luptă președintele? Aceasta e marea întrebare, enigma fundamentală a anului 2014. ■

ASTRELE DIXIT

Iar te-a prins frigul pe nepregătite și nu ai apucat să-ți cumperi încă ghete, nu ai nici geacă de iarnă, iar în șifonier ți-au mai rămas doar cîteva tricouri găurite. Cum și anul acesta bugetul este ai început să colinzi toate magazinele second hand în căutare de reduceri.

Nu știi ce să-i cumperi iubitei tale pentru Crăciun. Ai început deja să vizitezi toate site-urile pentru femei și să colinzi toate mall-urile în căutarea cadoului perfect. Oricît ai încerca nu va fi însă mulțumită. Mereu o dai în bară la culoarea ambalajului sau la modul în care e legată fundița.

Ai început, de cîteva săptămîni, să bei bere în fiecare seară. Nu-ți mai ajung nici banii de mîncare la cîte PET-uri golești împreună cu colegii de cameră. Salvarea ți-a venit însă de la un prieten. Abia ce a terminat de tras vinul din butoaie și a adus pentru degustat vreo două damingene.

Prietenii ți-au făcut atîtea invitații pentru vacanță încît nu știi dintre care să alegi. Ai merge și la ski în Elveția, ai vrea să faci și plajă în Hawaii, dar nu ai lăsa nici petrecerea din Olanda. Ca să nu se supere nici unul vei merge însă la bunici ca să-i ajuți la tăiat porcul.

Nu ți s-a îndeplinit dorința de Moș Nicolae, dar nu ești supărată. Ești convinsă că de Crăciun sub brad nu vei mai avea loc nici să arunci un ac, portofelul ți se va umple miraculos și toate hainele pe care ți le dorești vor ajunge la reduceri. Noi îți reamintim că nu-i bine să ai prea multe vise.

Abia dacă ai timp să mănînci de la atîtea cursuri și examene și de aceea ai slăbit mult prea mult. Hainele atîrnă pe tine ca pe gardul statului, fundul nu ți se mai vede în pantaloni, iar ochii ți s-au ascuns de tot în orbite. Vine însă Crăciunul și va avea grijă bunica să te pună la îngrășat.

opinia studențească
Numărul 471 | 9 - 15 decembrie 2013

Jazzul, un actor elegant

Pianul, tobele și contrabasul au înviorat atmosfera.

Joi seară, la Teatru FIX, Elegant Jazz Band a cîntat pentru prima dată împreună cu Eliza, noua membră a trupei. Artiștii ne-au oferit romantismul în porții mari pe sunete de contrabas, pian și tobe. Instrumentele s-au închegat armonios cu glasul cald al artistei, acoperind seara cu un voal de mister, spălat apoi din belșug cu sticle de bere și carafe de vin.

Instrumentele n-au încetat să cînte nici după terminarea spectacolului.

de Andrei MIHAI | mihaicandrei@yahoo.com

Artiștii, Alex, Iustin și Răzvan, ce au ciocnit pînă la începerea concertului sticle de bere și pahare cu vin, dorind să se ascundă printre spectatori, se ridică de la masă și încep să cînte, aproape fără vreo introducere. Spectacolul începe molcom, ca la o degustare de vinuri, cînd licoarea cu cel mai fin gust este adusă prima dată. Pianul, dulce și romanțios, atrage imediat atenția fetelor de la mese. Tobele și contrabasul însă sînt cele care dau savoare muzicii și o încarcă cu tot felul de miresme înflorate.

După încălzirea pe care ne-o fac instrumentele, vine rîndul Elizei să se alăture trupei. Micuță și cu chipul unei copilițe de liceu, aceasta pășește pe scenă fără șovăială. „Eliza, you rock", strigă unul dintre prietenii tinerei artistei în semn de încurajare, dar fata nu pare să-i dea atenție. Pianul începe să mîngîie încet atmosfera și împreună cu vocea cîntăreței sunetele calde plutesc lin spre mese.

Tabloul unor șoapte de dragoste

Odată cu următoarea piesă, „Cry me a river", pianul pare a plînge amintirile pe care solista le înșiră încet. Rupte parcă din alt tablou decît cel al muzicii, mese sînt vesele. Cănile de ceai aburinde și sticlele de bere se ridică pe rînd spre tavan pe ritmurile muzicii.

„Some day my prince will come" (n.r. Într-o zi prințul meu va veni) este ca o promisiune și nu ca o speranță, căci în ochii fetelor de la primele mese se aprind scîntei. Zîmbete largi le inundă chipul, iar trupurile par a se topi pe scaune, scoțînd din cînd în cînd cîte un oftat rătăcit. Pianul este cel care desenează visele din privirea fetelor, iar contrabasul și tobele nu fac decît să le sublinieze sunetele pițigăiate și să-i facă pe cei de la mese să bată din picior pe ritmurile melodiei.

Brusc, muzica devine rigidă atunci cînd tobele preiau conducerea. Ca într-o declarație de dragoste violentă, Eliza poruncește „darling, kiss me, I love you" (n.r. iubitule, sărută-mă, te iubesc). Vocea gravă a artistei se îmbracă bine cu sunetele instrumentelor. Piesa nu este un duel nebun al celor patru membri ai trupei, ci un dans cu o coregrafie armonioasă.

Bătălia instrumentelor, în pași de jazz

Instrumentele se pomenesc din nou singure și încep să-și rostească melodia de jale, în care clapele cîntă note grave, ca niște lacrimi imense, pe care toba le culege, pe rînd. Contrabasul, întîrziat, se alătură și el cîntecului de dor, iar sunetele sale stăpînite vin parcă să șteargă suferința de pînă acum. La mese, melodiile triste sînt îndulcite cu vinul casei ce strălucește demonic din carafele din sticlă.

Pianul devine din nou vesel atunci cînd Eliza se întreabă cît de sus este luna. Melodia, la fel de plină de declarații de iubire ca și piesele de pînă acum, gîdilă însă parcă mai plăcut auzul, iar sala este cu totul cucerită. Pe pașii desenați de contrabas Eliza declară că muzica este posibilă doar atunci cînd persoana iubită este aproape. Vocea îi tremură timid, iar privirea îi coboară în pămînt pe toată durata melodiei. Aproape furioasă, la următoarea piesă cîntăreața îi poruncește iubitului „kiss me sweet" (n.r. sărută-mă dulce). Partenerul care îi oferă mîngîiere este însă pianul, care, ca într-un tango energic, preia conducerea, stîrnind aplauzele publicului.

Următoarea vedetă însă este contrabasul care desenează sonor fantasme, totul devine halucinația unui poet ale cărui simțuri sînt prea adormite de vin și oboseală. Lui i se alătură tobele și apoi, violent, pianul, transformînd totul într-un tango extravagant ce scapă de sub control și se prăbușește într-un ropot de aplauze la care contribuie pînă și barmanii. ■

CONCERT CU PARFUM

Absintul melodiilor franțuzești

de Mădălina OLARIU | madalina.olariu@yahoo.com

Dacă ai lua temperatura din sală, ai putea să dansezi în fața scenei îmbrăcat doar în costum de baie. Și deși băieților de la Toulouse Lautrec li se umezește gîtul de transpirație, rămîn să își ascundă ochii după borul căciulilor rusești pe care le poartă. Îmbrăcat cu pantaloni turcești și cu un accent franțuzit, solistul Apartman își întinde brațele peste chitara roșie care-i stă atîrnată de gît și ne îndeamnă să cîntăm alături de ei o melodie despre atletul Haile Gebrselassie din care nu înțelegem decît „Allee, alleee Haile Gebrselassie." În fața sa sînt puțin peste 20 de oameni, aceștia îi răspund bătînd din palme, ca într-o competiție pe care trebuie să o cîștige, încurajîndu-l cu urale specifice pe atletul imaginar.

> **În loc de bis, băiatul din public continuă să strige numele melodiei „Porno".**

Majoritatea versurilor, ne sînt străine, însă ne ajută solistul care în fiecare melodie introduce o suită de „uuu, uhuu, huu" și care suplinește versurile în franceză sau engleză pe care nu i le putem desluși de pe buze. Nu reușim să ne dăm seama dacă zîmbetul său depinde de intensitatea aplauzelor sau este un semn de automulțumire, însă îi schimbă aspectul serios dat de barba care îi ascunde jumătate de față. Din public, la începutul fiecărei melodii se aude „Porno, porno", strigat de un băiat care este cu o mînă în aer și vrea să audă melodia cîntată live. Însă nici Dizzy de la bass și nici Greenman de la tobe nu dau drumul melodiei fără să aibă acordul de la Apartman. Iar acesta își îndeasă căciula mai adînc pe frunte și își aruncă degetele pe griff cîntînd primele acorduri ale melodiei „Te spun", pe care în sfîrșit o recunoaștem. Cu o voce gravă, dar dreasă cît să pară suavă, Apartman ochește o fată din public care nu este înconjurată de un braț al vreunui băiat, spunîndu-i „Te privesc din spate cum te miști, te privesc în față cu ochi triști/ Vii parcă zburînd pe culoar, aduci medicamente și un pahaar". Rușinată, fata lasă ochii în jos, mai ales după ce versurile melodiei o fac să se simtă în pericol. „Te spuun, că ai părul bruun, te spun că ai pistrui pe sîn, te spuun că miroși a parfum, te spuun că mă faci să par nebun".

Fiind una dintre puținele melodii cunoscute, publicul încearcă să reproducă versurile, făcîndu-l pe solist să își aplece genunchii, căzînd pe scenă cu tot cu chitară, în semn de mulțumire. În loc de bis, băiatul din public continuă să strige numele melodiei „Porno", însă băieții își abandonează instrumentele pe scenă și se întorc cu spatele desfăcînd sticlele de apă. Revin însă cîntînd „Nu, nu se termină așa", accentuînd pe un „așa" spus cu o dulceață specifică limbajului francez, în timp ce Apartman își aruncă la o parte căciula care i-a încălzit pînă acum creștetul. În locul sunetelor de mulțumire din partea fetelor, se aud însă sunete de uimire, simțindu-l fără haine pe solist, care acum seamănă unui copil cu barbă. ■

PUNCTUL PE VIP

Nuntă regală, fără sînge albastru

de Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Kim Kardashian a vrut să se căsătorească pe o insulă.

Te cheamă Kim Kardashian? Atunci fii sigură că ți se poate îndeplini orice vis din copilărie. Chiar și acela de a avea o nuntă ca pentru o prințesă, într-un castel adevărat. Împreună cu viitorul său soț, rapper-ul Kanye West, cei doi plănuiesc să se căsătorească la palatul Versailles din Paris. De ce ar fi ieșit din comun să își adune prietenii, care numără probabil cîteva sute și să transforme saloanele în care au locuit trei dintre regii Franței în săli de petrecere? Dacă tot vorbim de o nuntă ca în povești, atunci regală să fie.

Veți gîndi că o prințesă nu trebuie să își facă griji pentru lucruri minore precum banii. Aveți dreptate întru totul, căci bugetul pentru eveniment este nelimitat. Chiar și așa, golurile din conturile celor doi nu vor fi foarte mari, avînd în vedere că mireasa a cîștigat de pe urma unui *reality-show*, a unei linii vestimentare și de bijuterii peste 6 milioane de dolari. Numai pentru obținerea dreptului de publicare a primei fotografii cu fiica lor, Kim și Kanye ar fi primit două milioane de dolari. Nu mai are rost să ne gîndim și la zerourile din conturile mirelui.

Rapper-ul a și spus că vrea ca nunta lui să fie cea mai mare de pînă acum, asta însemnînd și detronarea cuplului regal al Marii Britanii. Dacă s-ar fi gîndit Kate și William să se căsătorească la Versailles, nu s-ar mai fi găsit altcineva care să îi întreacă. De fapt, atunci cînd o fată vrea o nuntă ca în povești, cîte și mai cîte îi trec prin cap ca să își îndeplinească doleanțele.

Inițial, Kim și Kanye voiau să se mărite pe insula Capri, din Italia. Cine știe ce i-a făcut să își schimbe părerea, doar și prima lor alegere este împînzită cu parfumul aristocrației franceze, britanice și italiene. Nu s-o fi găsind pe insulă castele, însă puteau alege una din cele 12 vile construite de împăratul Tiberius.

Planul a fost deja început, pentru nunta de vis fiind mobilizată o armată de oameni. Așa cum a zis unul din prietenii celor doi, pentru ei „doar cerul este limita". Atunci, cum de nu s-a gîndit nici unul din ei să închirieze o navă spațială pentru asta? Desigur, nu ar mai fi fost o nuntă regală, dar cel puțin ar fi intrat în Cartea Recordurilor. ■

opinia studențească
Casa de Cultură a Studenților
Str. Vasile Conta nr. 30, et. 2,
700106 Iași. **Telefon:** (0746) 230. 032
e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro
Web site: www.opiniastudenteasca.ro
www.facebook.com/opiniaveche

DIRECTOR: Laura PĂULEȚ
REDACTOR-ȘEF: Cătălin HOPULELE
REDACTOR-ȘEF ADJUNCT: Oana OLARIU
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Ioan STOLERU
ȘEFI DE DEPARTAMENT: Iulia CIUHU, Anca TOMA (Portugalia)
REDACTORI: Dan CONDREA, Paul ANDRICI, Iulian BÎRZOI, Cătălina DOBROVICEANU, Andrei MIHAI, Mădălina OLARIU, Ana SIPOȘ (Norvegia)
PUBLICITATE: Bogdan COBUZ
EDITOR: Daniel CONDURACHE

Ședințele de redacție au loc luni și miercuri, de la ora 20.00.
Revista se poate procura și de la sediul redacției.